

Edvard Kardelj v spremstvu Franca Popita med pogovori v Savi Kranj — Foto: F. Perdan

Kardelj in Popit obiskala Savo Kranj

Član sveta federacije Edvard Kardelj je v ponedeljek dopoldne v spremstvu predsednika centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije Franca Popita obiskal Industrijo gumijevih, kemičnih in usjenih izdelkov Sava v Kranju. S predstavniki podjetja — daljšega pogovora pa so se udeležili tudi predsednik občinske skupščine Kranj in predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij — se je pred kongresom samoupraviteljev, za katerega tovarš Kardelj pripravlja uvodni referat, pogovarjal o samoupravljanju in drugih vprašanjih v zvezi s tem.

Direktor Save inž. Janez Beravs je najprej pojasnil nekatere osnovne značilnosti podjetja. Poudaril je, da Sava, ki stremi predvsem k čimboljši kakovosti svojih izdelkov, proizvaja tretjino jugoslovanske proizvodnje pnevmatik. Ob tem je pojasnil, da je podjetje v zadnjih letih navezalo zelo uspešne poslovne stike z avstrijsko firmo Semperit. V sodelovanju z njo je Sava močno prodrla tudi na zahodni trg, v prihodnje pa nameravajo skupaj s Semperitom zgraditi tudi novo tovarno radialnih gum.

Predstavniki podjetja so tovarša Kardelja podrobno seznanili z organizacijo in vlogo samoupravnih organov pri njih. Tovariš Kardelj je poudaril, da bi v prizadevanjih za hitrejši razvoj samoupravljanja, za poživitev integracijskih procesov morali resneje razmisliti, kako urediti odnos med delavcem in minulim delom. Delavec bi moral kasneje uživati sadove nekdanjih prizadevanj. Po dobno pa velja tudi za delovne enote podjetja v okviru združenega podjetja, za banke, zavarovalnice itd. Če bi tako stimulirali povezovanje bank, trgovine, proizvodnje in znanstvenega dela, bi prav gotovo poživili integracijska gibanja, kvaliteto dvignili samoupravne odnose in hkrati slehernega delavca spod-

budili, da bi se zavzemal za še večji uspeh celotnega podjetja.

V nadaljevanju je tovarš Kardelj, ko je govoril o odnosih med komuno in posameznim podjetjem, pojasnil nekatere zamisli o novih samoupravnih odnosih v komuni. Dejal je, da bi delegatski sistem samoupravljanja najprej uvedli v komuni, kasneje pa tudi v republikah. Občinska skupščina bo imela samo en zbor, delavski svet, krajevne skupnosti in druge samoupravne skupnosti pa bi v občinsko skupščino delegirale predstavnike. Tako naj bi sedanja samouprava postala resnično komunalna.

Predstavniki Save so nazadnje tovarša Kardelja seznanili še s težavami, s katerimi se srečuje danes gospodarstvo pri povezovanju z znanstveno raziskovalnimi dejavnostmi. Med drugim so opozorili, da je imelo gospodarstvo za zdaj premajhen vpliv na potrošniško sredstvo za raziskovalno dejavnost. Z ugotovitvami se je tovarš Kardelj strinjal in menil, da bi moralo biti med proizvodnjo in znanstveno dejavnostjo večje obojestransko sodelovanje. Rezultat tega pa bi bila večja praktičnost ozioroma uporabnost različnih raziskav.

A. Zalar

Premalo učencev v kmetijskih šolah

V soboto je bil v Kranju 4. redni občni zbor skupnosti kmetijskih šol Slovenije, ki ima sedež v Mariboru in je bila ustanovljena 1963. leta. Člani skupnosti so Kmetijska srednja šola Maribor, Kmetijska srednja šola Grm, Kmetijska srednja šola Rakičan, Šola za živinorejsko veterinarske tehnike Ljubljana, Kmetijsko izobraževalni center Celje, Vinarsko sadjarska šola Svečina, Mlekarski šolski center Kranj, Poljedelsko živinorejska šola Turnišče, Kmetijska strojna šola Maribor, Kmetijska šola Nova Gorica, Agrokombinat Emona Ljubljana, KIK Pomurka Murska Sobota, Kmetijski kombinat Radgona, Kmetijski kombinat Ptuj, Kmetijski kombinat Zalec in Slovenija vino, samostojni obrat Jeruzalem Ormož.

Organizator in pokrovitelj sobotnega občnega zbora je bil kranjski Mlekarski šolski center.

Udeleženci občnega zbora so ugotovili, da se materialni položaj kmetijskih šol v Sloveniji izboljšuje in zato že lahko razmišljajo o uvedbi kvalitetnejšega pouka. Večina šol ima namreč že najosnovnejše učne pripomočke, med katerimi sta na prvem mestu obdelovalne površine in najnujnejša mehanizacija. Vendar so se kmetijske šole v Sloveniji znašle pred drugim problemom. Vpis iz leta v leto pada. Vzrokov je več. Nejasna prihodnost razvoja kmetijstva, nezanimanje kmetijskih organizacij za diplomante teh šol, razen tega pa se soočamo še z dejstvom, da je učencev v kmetijski šoli dražji od ostalih. Na občnem zboru je prevladalo mnenje, da je položaj našega kmetijskega šolstva odsev razmer v kmetijski politiki. Povedati pa moramo, da je zanimanje za kmetijske šole večje tam, kjer je položaj kmetijstva kolikor toliko urejen, kjer so večje kmetijske delovne organizacije in kjer je že več specializiranih kmetij. Zanimive so bile razprave o delu in problemih šol za kmetovalce, ki trajajo 4 ali 5 mesecev letno, in to pozimi. Te šole bi morale v Sloveniji letno obiskovati

2000 kmetovalcev, jih pa le borih 200! Šole trajajo kot že rečeno 4 ali 5 mesecev. Kaj naj počno predavatelji ostale mesece. Prevladalo je mnenje, da bi morale postati šole za kmetovalce nekakšne pospeševalne ustanove, saj je izobraževanje obenem tudi kmetijsko pospeševanje. Predavatelji naj bi se v poletnih mesecih prelevili v pospeševalce in praktično svetovali in pomagali svojim učencem in ostalim kmetom. Jasno je namreč, da kmetijske pospeševalne službe niso namenjene kombinatom in zadrugam, ker imajo le-ti svoje službe, ampak zasebnim kmetovalcem. Predstavniki kmetijskih šol so se tudi zedinili, da bi v Sloveniji osnovali regionalne kmetijske izobraževalne centre, na katerih bi se vzgajali različni, za določeno področje potrebni strokovnjaki. Centri pa bi po potrebi lahko ustanovili tudi »dislocirane« oddelke.

Čeprav je na področju kmetijskega šolstva v Sloveniji še vedno precej nerešenih problemov (nanizali smo le najvažnejše), lahko trdimo in upamo, da se bo vzporedno z reševanjem problemov našega kmetijstva izpopolnilo tudi kmetijstvo šolstvo. Vloga skupnosti kmetijskih šol pri tem ne bo majhna in nepomembna.

J. Košnjek

Srebrni jubilej Elana

V soboto je delovni kolektiv Elana, tovarne športnega orožja v Begunjah proslavil 25. rojstni dan in 20-letnico samoupravljanja. Slovesnosti je prisostvovalo tudi sedem od desetih ustanoviteljev, med njimi tudi zvezni sekretar za finance Jože Smole in predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik.

Generalni direktor Elana Jože Osterman je orisal razvojno pot podjetja od prvih zametkov v partizanskem Cerknem in zadrugi, ki so jo ustanovili takoj po vojni, pa do današnje tovarne, ki se je

že uvrstila med največje izdelovalce smučil na svetu. Direktor je poudaril, da je podjetje že doživljalo slabe čase, v zadnjem času pa beleži skokovit razvoj. Od leta 1958 se je število delavcev v podjetju povečalo od 400 na 670 delavcev, medtem ko je vrednost proizvodnje narasla od 4,2 milijona din na 57 milijonov din, izvoz pa od 171.000 din na več kot 2 milijona dolarjev. V tem času je podjetje razvilo tudi razvojni oddelek.

(Nadalj. na 16. str.)

mešanica kav
EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

JESENICE

Na zadnjem srečanju jeseniških in videmskih komunistov-delavcev so se dogovorili, da bo 8 jeseniških komunistov predvidoma 14. novembra obiskalo nekatere tovarne v videmski pokrajini.

Gostinsko podjetje Železar se je odločilo, da bo v tovarniških kantinah začelo prodajati brezalkoholno pivo mariborske pivovarne, ki je po ocenah strokovnjakov izredno primereno za težaške delavce.

Jeseniški kinoamaterji so priredili že dva klubska večera, na katerih so predvajali filme svojih članov, razen tega pa tudi nekatere tuje. To je uspešna oblika dela prizadevnega kluba.

Za nagrado za prizadevno delo je pevski zbor Jeklar preživel dva dni v Crikvenici, kjer je bil na dveh koncertih navdušeno sprejet. Nagrada za trud!

KRANJ

Krajevne skupnosti kranjske občine tudi letos pripravljajo predloge za pomoč socialno šibkim družinam pri nakupu ozimnice. Občina je v ta namen namenila kar 68.667 din, kar je za 15% več kot lani. Krajevne skupnosti oziroma njihove socialne komisije najbolj poznajo družine na svojem območju, zato upamo, da bodo sredstva kar najbolj pravično razdeljena.

-an

Ta teden sta se pri občinski konferenci SZDL sestali sekciji za gospodarstvo in za mednarodne odnose. Razpravljali sta o delovnem programu.

Občinska konferenca socialistične zveze in občinski sindikalni svet bosta jutri popoldne pripravila širši pogovor o izhodiščih za nadaljni razvoj stanovanjskega gospodarstva. Uvodoma bosta o nadaljnjem razvoju stanovanjske politike spregovorila republiški sekretar za urbanizem inž. Boris Mikuš in direktor Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Ivo Miklavčič.

Občinski sindikalni svet ima tudi ta teden precej obširen delovni program. Med drugim bo danes (sreda) popoldne razširjena seja občinskega sindikalnega sveta, na kateri bodo razpravljali o izobraževanju v delovnih organizacijah in običnih zborih sindikalnih organizacij.

O stanovanjskih vprašanjih bo danes popoldne razpravljala tudi občinska komisija za reševanje stanovanjskih zadev udeležencev NOV v občini.

Od številnih sej svetov in komisij občinske skupščine, ki se bodo ta teden sestali, omenimo, da bosta svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve in svet za finance danes popoldne razpravljala o poročilu o škodah, ki so jih povzročila neurja ter o financiranju odprave škode. Znano je, da je bila razprava o tem poročilu zaradi ponovne razprave na svetu umaknjena z dnevnega reda zadnje seje občinske skupščine.

RADOVLJICA

Radovljica, 13. oktobra — Občinski sindikalni svet je popoldne pripravil posvetovanje o problematiki zdravstvenega zavarovanja in o predlogu statuta in pravilnika skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj. Enako posvetovanje bo v petek popoldne tudi na Bledu za delovne organizacije Bleda.

V ponedeljek dopoldne se je pri občinski konferenci SZDL sestala komisija za pregled gradiva o vzgojnovarstvenih ustanovah. To gradivo bo na eni prihodnjih sej obravnavala tudi občinska konferenca SZDL.

V ponedeljek popoldne se bodo sestali predsedniki mladinskih aktivov iz radovljiške občine. Razpravljali bodo o letnih konferencah mladinskih aktivov, proslavi 25. obletnice OZN in o vikend seminarjih.

TRZIC

Komisija za idejna vprašanja pri občinski konferenci zveze komunistov Tržič je za zaključek praznovanja 100-letnice Leninega rojstva vključila v svoj program tudi mladinsko tekmovanje o poznavanju Leninega življenja in dela. Posebna komisija, ki je odgovorna za izvedbo te prireditve, se je vnovič sestala 5. oktobra. Odločili so se, da bo to tekmovanje mladinskih skupin 27. novembra, združeno s proslavo dneva republike. V to tekmovanje se bodo vključile skupine mladih iz delovnih organizacij in šol.

-ok

Ni posebnih sprememb v kmečkem zavarovanju

Smo sredi javnih razprav o osnutkih statutov skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in statutov zdravstvenega zavarovanja kmetov. Novo sprejeti zakon o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega zavarovanja daje več možnosti skupnostim zavarovanja pri določanju pravic zavarovancev. To samostojneje določanje pravic pa zakon predvideva le pri statutu skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev, medtem ko so si zavarovanci kmečkega zavarovanja že po prejšnjem zakonu samostojneje krojili svojo udeležbo in pravice iz zdravstvenega zavarovanja.

Načelnika oddelka za zdravstveno zavarovanje pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Kranju Borisa Žučka smo naprosili, naj bi v kratkem povedal, kaj bistveno drugačnega predvideva novi zakon o zdravstvenem zavarovanju za kmečke zavarovance.

»Moram reči, da zakon ne prinaša v kmečko zavarovanje kaj bistveno novega. Zdravstveno zavarovanje kmetov je bilo že po prejšnjem zakonu zelo samostojno in kmečki zavarovanci so že prej sami določali ves obseg zdravstvenega varstva, stopnjo prispevka ter udeležbo pri stroških zdravljenja in je bila tako samouprava pri kmečkem zavarovanju obsežnejša kot pri delavskem.

V petek, 16. oktobra, bo ob 16. uri v dvorani Gozdnega gospodarstva na Bledu javna razprava v radovljiški občini o predlogu statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj. Organizatorji vabijo k sodelovanju vse zavarovance, ki so zaposleni v delovnih organizacijah, pa tudi tiste, ki opravljajo samostojno obrt ali delajo pri zasebnikih.

Ali je novi zakon o zdravstvenem zavarovanju kaj razširil oziroma zožil krog kmečkih zavarovancev?

»Zakon ne prinaša glede tega vprašanja ničesar novega. Problem, kdo je pravzaprav kmet, je sicer že star. Za več let se slišijo zahteve, naj bi kmete z najnižjim katastrskim dohodkom oprostili plačevanja prispevka za zdravstveno zavarovanje. Vendar pa bi bili stroški zdravstvenega zavarovanja preveliki za ostalo polovico kmečkih zavarovancev, pa tudi zakon tu ne pozna dileme — kmet je vsakdo, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo. Moram pa reči, da je v kmečkem zavarovanju skoraj polovica zavarovancev z zelo majhnim katastrskim dohodkom in je prispevek, ki ga plačujejo na tej osnovi manjši kot pa bi bil potreben, da bi se pokrili stroški zdravstvenega zavarovanja kmetov.«

Novi zakon potem res ni v kmečko zavarovanje prinesel kaj novega?

»Novo je to, da so z zakonom določene iste obvezne oblike zdravstvenega varstva kot za delavske zavarovance. Dodatne oblike zdravstvenega varstva pa tako kot prej določajo kmečki zavarovanci sami. Dvomim, če se bodo odločili za drugačen prispevek in drugačno udeležbo pri stroških zdravljenja, saj v njihovem predlogu statuta sprememb te vrste ni. Po vsej verjetnosti bo ostala 20-odstotna udeležba pri stroških ambulantnega zdravljenja, zdravljenja v bolnici ter 50-odstotna pri zobozdravstvenih in ortopedskih storitvah. Udeležba pri stroških prevoza z rešilnimi avtomobili pa je od letos enaka kot za delavce in tudi za recept plačaja enak prispevek kot delavski zavarovanci. Javna razprava pa bo seveda pokazala, ali so kmečki zavarovanci za isto participacijo in za enake pravice kot do sedaj ali jih bodo razširili ali pa 'pristrigili.«

L. Mencinger

Priprave na proslavo 25-letnice OZN

Pred kratkim je bil v Kranju pogovor predstavnikov družbenopolitičnih organizacij o osrednji slovenski proslavi 25-letnice OZN, ki bo 24. in 25. oktobra v Idriji. Pogovora sta se udeležila tudi predstavnik republiške konference SZDL — odbora za proslavo 25-letnice OZN — Ivo Gorjup in predstavnik občinskega komiteja ZMS Idrija.

Dogovorili so se, da bodo drugi teden pripravili v Kra-

nju sestanek ravnateljev šol, kjer bi določili točno število udeležencev. Izražena je bila želja, da ne bi šli v Idrijo samo člani klubov OZN, ki posebno uspešno delujejo po osnovnih šolah, temveč tudi člani drugih organizacij, v katerih dela mladina.

Kot predvidevajo bi se te množične manifestacije slovenske mladine iz Idrije udeležilo okrog 300 mladih Kranjčanov.

lb

Varčujmo za avto

pri
**Gorenjski
kreditni
banki**

Kakšne cene mleka?

Predlogi za višje odkupne in prodajne cene

V verižnem krogu podražitev bo kmalu spet prišlo na vrsto mleko. Kaže, da bo tokrat skok precej višji kot smo ga vajeni od prej, čeprav sicer še ni znano, kakšen bo. Prav sedaj so namreč v teku živahne razprave okrog novih cen mleka.

Ena takih je bila v petek v mlekarškem šolskem centru v Kranju, kjer so se zbrali predstavniki slovenskih mlekarov na redni seji upravnega odbora poslovnega združenja za mlekarstvo. Na njej niso govorili le o ekonomskih utemeljitvah takšne ali drugačne nove cene, marveč so opozorili še na nekatere druge probleme v našem kmetijstvu.

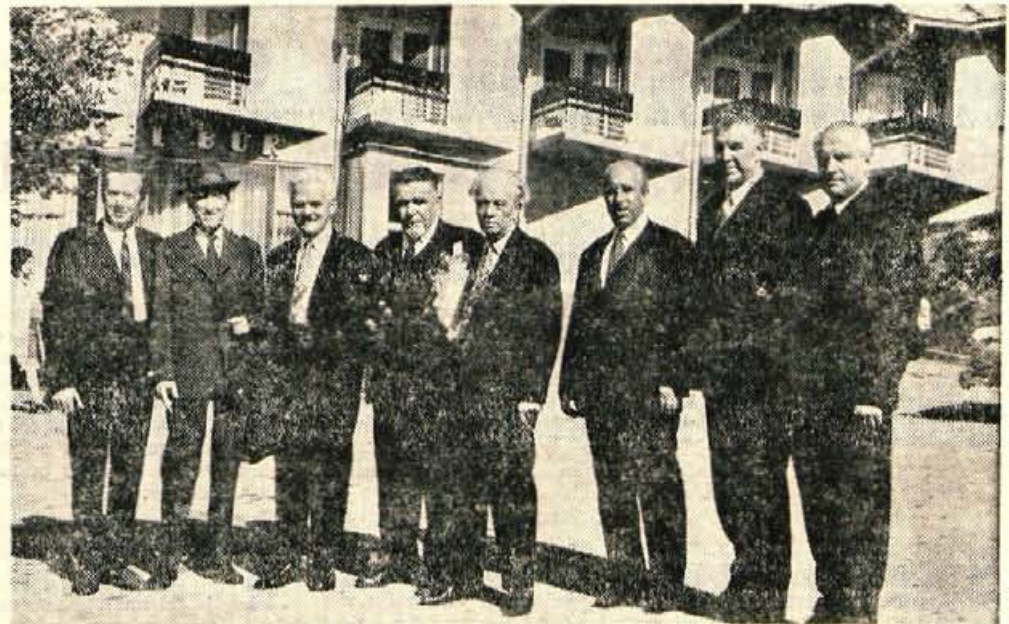
V razpravi so soglašali z ugotovitvijo, da je proizvodnja mleka ob sedanjih cenah nerentabilna, zato je nastala nekaka kriza. Zivinorejce bi bilo treba spodbuditi, da bi mlekarom prodali več mleka. Pri tem pa, kot so menili predstavniki mlekarov, ne bi smeli ostati le pri višjih odkupnih cenah, temveč bi morali z nekaterimi sistemskimi rešitvami izboljšati sedanji položaj kmetijstva.

V sredo je o novih cenah razpravljala komite republiškega izvršnega sveta za

kmetijstvo in gozdarstvo. Ta je predlagal, naj bi mlekarne plačevale mleko s 3,6 odstotka maščobe po 1,20 dinarja za liter. Na družbenih posestvih bi zanj dobili 1,77, specializirani kooperanti 1,30, ostali kooperanti pa 1,20 dinarja. Pasterizirano mleko s 3,2 odstotka tolsče pa naj bi v trgovini prodajali po 1,85 dinarja.

Na omenjeni seji v Kranju se niso ogreli za ta predlog. Menili so, da bi tako povišanje odkupnih cen toliko podražilo samo mleko, še zlasti pa mlečne izdelke, da bi se potrošnja občutno zmanjšala. Nakopičile bi se zaloge izdelkov, nakar bi kmalu imeli mleka še preveč.

Predstavniki mlekarov so zato podprli predlog zveznega poslovnega združenja za mlekarstvo, po katerem naj bi mlekarne plačevale mleko po 1,05 dinarja. Odkupna cena bi bila toliko višja, kolikor bi znašale premije, vendar vsekakor nižja kot po prvem predlogu. Zavzeli so se tudi za to, da bi prodajno ceno mleka določili enotno za vso državo ali republiko in da bi se dogovorili za enotne marže trgovini za prodajo mlečnih izdelkov. sl

Veterani kranjske tehnične tekstilne šole: Ciril Ravnik, inž. Vladimir Gregorčič, Ivan Lampret, dolgoletni ravnatelj šole Crtomir Zorec, prof. Ivan Kolar, Viljem Stiglic, Andrej Ogrizek in inž. Demeter Kimovec. — Foto: F. Perdan

40 let TTŠ v Kranju

V soboto, 10. oktobra, so v Tekstilnem centru v Kranju proslavili 40-letnico dela tehnične tekstilne šole, ki jo je leta 1930 ustanovilo ministrstvo za industrijo in trgovino. Ob tej priložnosti so se

s skromnimi darili spomnili najstarejših predavateljev, ki so ali pa še vzgajajo nove rodove tekstilnih tehnikov. Slovesnosti se je udeležil tudi prvi ravnatelj te šole dr. inž. Franjo Kočevar.

29. avgusta 1930. leta je bil v časopisju objavljen prvi razpis za sprejem dijakov v pravkar ustanovljeno šolo, ki se je uradno imenovala Državna tekstilna šola v Kranju. Študij je trajal dve leti in v tem času naj bi dijaki dobili znanje iz tkalstva in pregledno znanje iz vseh panog tekstilne industrije. Do okupacije je iz te šole izšlo deset generacij tekstilnih tehnikov. V celoti je šola uspešno končala do leta 1941 208 dijakov.

Zaradi hitrega razvoja tekstilne industrije in zaradi odhoda tujih tekstilnih strokovnjakov je postala potreba po kadrih v tej industrijski panogi po vojni še večja. Ze v drugem letu po osvoboditvi se je zato šola razdelila na predilski, tkalski in tekstilno-kemijski oddelek. Lani

pa so iz šole odšli tudi prvi maturanti konfektionarjev. Samo v zadnjem desetletju je uspešno končalo šolo 1024 tehnikov, od teh je bilo 307 tkalcev, 156 predilcev, 211 kemikov in 64 konfektionarjev.

Skupaj je torej TTŠ v Kranju dala v 40 letih slovenski tekstilni industriji in tekstilni industriji v drugih republikah skoraj 1800 tekstilnih tehnikov. Kako je ta šola pomembna za tekstilno industrijo, nam lahko pokaže nekaj števil o stopnji izobrazbe tekstilnih delavcev. Od skupnega števila zaposlenih v tej panogi industrije jih ima samo 0,6 odstotka visoko šolsko izobrazbo, z enakim odstotkom so zastopani tudi strokovnjaki z višjo izobrazbo, medtem ko je nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev kar 62,4 odstotka. Delovne organizacije tekstilne industrije bi za ureditev razmer potrebovale prek 4000 delavcev z visoko in višjo izobrazbo in okrog 3000 delavcev s srednjo strokovno izobrazbo. L. Bogataj

Primanjkuje varnostnih delavcev

Konec letošnjega leta poteče skrajni rok za usklajitev organizacije služb za varstvo pri delu z določbami temeljnega in republiškega zakona o varstvu pri delu. S tem v zvezi morajo osebe, ki poklicno delajo v službah za varstvo pri delu kot kvalificirani varnostni delavci ali pa ki te naloge opravljajo poleg drugega dela, opraviti do kraja letošnjega leta poseben strokovni izpit iz varstva pri delu. Po zbranih podatkih je bilo ob koncu lan-

skega leta v organizacijah zaposlenih okrog 570 varnostnih delavcev, ki so poklicno delali v službah za varstvo pri delu. Od tega števila je 30 dipl. ing., 12 ing. I. stopnje, 27 varnostnih inženirjev, 286 študentov višje tehnične varnostne šole v Ljubljani in Zagrebu in 215 z nižjo kvalifikacijo. Iz tega je razvidno, da dela v naših organizacijah samo 69 pravilno kvalificiranih strokovnjakov za varstvo pri delu, potrebovali pa bi okrog 600

do 650 poklicnih varnostnih delavcev, to je strokovnjakov z višjo ali visoko šolsko izobrazbo in z opravljenim posebnim izpitom iz varstva pri delu. Pri tem pa niso všteti varnostni delavci, ki opravljajo naloge iz varstva pri delu poleg drugega dela. Za te delavce ni predpisane posebne izobrazbe, pač pa se zahteva, da morajo taki delavci opraviti izpit iz varstva pri delu po posebnem programu.

J. Vidic

Tretji sejem obrti in opreme v Kranju je odprl podpredsednik republiške gospodarske zbornice inž. Jože Valentinčič. — Foto: F. Perdan

Sejem obrti in opreme odprt

V soboto so v Kranju odprli III. sejem obrti in opreme, na katerem razstavlja 71 predstavnikov družbene in zasebne obrti. Po besedah predsednika strokovnega odbora za obrt Kranj Maksa Drobeža pomeni letošnji sejem napredek, saj so med razstavljalci tudi gostje iz Italije. Vendar bi bil letošnji sejem lahko še obširnejši, če bi bili prostori večji. Sejemski prostor je namreč stisnjen v stavbo delavskega doma, Maks Drobež se je do-

taknil tudi pomena obrtništva na Gorenjskem. Na Gorenjskem je danes 1200 obratov družbene in zasebne obrti s 5000 zaposlenimi, kar je pomemben faktor v gorenjskem gospodarstvu. Njen pomen pa bi bil lahko še večji, če bi bila obrt modernjša in opremljena s sodobnejšimi stroji. Tako pa obrt še vedno caplja za industrijo.

Sejem bo odprt do ponedeljka, 19. oktobra, in sicer vsak dan od 8. do 19. ure. Vstopnina je 2 dinarja. JK

Resnica o sporazumevanju

(med državo in katoliško cerkvijo v socialistični Jugoslaviji)

»Ne samo politično škodljivo, ampak tudi nepravilno bi bilo, če bi se komunisti postavili na stališče, da je religiozno prepričanje nekoga človeka samo po sebi ovira, da bi tak človek lahko pošteno in zavestno delal ter enakopravno sodeloval in ustvarjal v sistemu socialističnega upravljanja, v socialističnem graditvi...«

EDVARD KARDELJ

Vrsta dogodkov v zadnjih letih, zlasti od 1966 dalje, še posebej pa v zadnjih mesecih, je zopet vzbudila v javnosti zanimanje za verska in cerkvena vprašanja pri nas, kakor temu pravimo v dnevnem političnem jeziku. Naj naštejemo nekatere od teh dogodkov: podpis protokola (zapisnika) o razgovorih med vlado SFRJ in Vatikanom v letu 1966; izmenjava pism med predsednikom Titom in papežem Pavlom VI., obisk predsednika zveznega izvršnega sveta M. Špiljka pri papežu v letu 1968; vzpostavitev vladnih odposlanstev pri Vatikanu in jugoslovanski vladi; vzpostavitve polnih diplomatskih odnosov med Vatikanom in Jugoslavijo avgusta 1970; obisk vatikanskega državnega tajnika A. Casarolija v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani 1970 in končno še vesti, da se bo predsednik Tito ob državnem obisku v Italiji verjetno srečal tudi s papežem Pavlom VI. O teh dogodkih je poročal dnevni tisk, radlo, televizija in še posebej tudi katoliški verski list Družina.

ZAKAJ SO SE ODNOSI MED DRŽAVO IN CEKVIJO SPREMENILI?

Najprej poskusimo prav na kratko pojasniti, zakaj je, po našem mnenju, sploh prišlo do tega, da so se odnosi med državo in katoliško cerkvijo pri nas spremenili, da je krenilo na bolje, da je prišlo celo do razgovorov prav na vrhu, da je prišlo do podpisa protokola v letu 1966?

Zdaj se spuščam na zelo spodrsljiv teren. Govoriti moram tudi o preteklosti, čeprav ne želim prav v ničemer ugotavljati krivde za to, da so bili odnosi naše države s katoliško cerkvijo kar dobro desetletje po vojni zelo ostri, z eno besedo: zelo slabi. Vse do nastopa papeža Janeza XXIII (1958) je bila cerkvena politika ostro uperjena zoper komunizem in socializem in s tem tudi zoper socialistične države. Tej politiki protikomunističnega in protisocialističnega boja so pri nas sledili mnogi (a ne vsi) škofje in mnogi duhovniki (a ne vsi). Verni državljani, katoličani, so bili zato dostikrat v hudi stiski in zadregi. Videli so, da je novi socialistični družbeni red pravičnejši od prejšnjega, da se da bolje živeti. Toda mnogi duhovniki so govorili druga-

če. Kljub temu pa lahko rečemo, da so verujoči in neverujoči državljani, komunisti in kristjani, že od rojstva nove Jugoslavije z roko v roki sodelovali pri graditvi nove države in družbe. Pri mnogih neverujočih, ateistih in komunistih, pa je protikomunistična in protisocialistična cerkvena politika ustvarila občutek, vtis ali celo prepričanje, da socializmu ni le nasprotna samo cerkvena organizacija, marveč da je nekaj slabega, »sovražnega« in reakcionarnega celo vera sama, vera kot taka. Zato so, kljub sodelovanju, dostikrat gledali na verne sodržavljane z nezaupanjem ali celo kot na reakcionarje samo zato, ker hodijo npr. k maši ali pošiljajo npr. svoje otroke k verouku.

Danes že lahko rečemo, da sta papež Janez XXIII in drugi vatikanski koncil postavila zahtevo, da se cerkvena politika do socializma in socialističnih držav spremeni v temelju. Janez XXIII in drugi vatikanski koncil sta, kakor je to znano, razglasila geslo o možnem dialogu (enakopravnem pogovoru in sodelovanju) med marksisti in kristjani. Od leta 1960 se začne spreminjati tudi politika Vatikana do socialistične Jugoslavije, politika, ki izraža željo, da bi se zgradili novi

odnosi na temelju medsebojnega priznavanja in spoštovanja. Jugoslovanska država in državno vodstvo ni imelo razlogov, da ne bi pozitivno in z zanimanjem gledalo na delo novega papeža in na novo cerkveno politiko in to iz več razlogov:

— ker ni nikoli iz »čistega mira« želela spopadov s cerkvijo;

— ker je od nastanka nove države dalje venomer poudarjala, da želi zagotoviti versko svobodo in svobodo delovanja cerkve v verskih in cerkvenih stvareh;

— ker ve, da so pri nas tudi številni katoličani, ki so se z vsem srcem bili v revoluciji in sedaj pošteno delajo za socializem, pa jim tudi zato ne gre kratiti njihovih osebnih pravic glede svobodnega izražanja verskega prepričanja;

— ker je socialistična ideja globoko človeška in zato izključuje zapostavljanje človeka zaradi vere;

— ker je eden izmed mostov nove družbe ustvarjati takšno življenje, da bo v njem mesto vsakomur, ki želi pošteno delati in živeti, ne glede na osebo, npr. versko prepričanje in v katerem je sožitje vsakogar z vsemi in vseh z vsakomur glavno pravilo in norma.

Razen tega je papež Janez XXIII tudi v mednarodno politiko Vatikana vnesel velike pozitivne spremembe, tako glede problema mira in vojne, atomske oborožitve, politike sile, pomoči deželam v razvoju, pa tudi vietnamskega, srednjevzhodnega in drugih konkretnih mednarodnih vprašanj. Tako je prišlo do prvih stikov med našo vlado in Vatikanom, do razgovorov in končno do protokola leta 1966 ter obnovitve diplomatskih odnosov avgusta letos. K temu je treba dodati, da se o trdnosti in trajnosti socialistične družbene ureditve pri nas ni prepričalo le cerkveno vodstvo v Rimu, marveč več ali manj tudi cerkveno vodstvo pri nas (škofje) ter večina duhovščine. Zato se želi vživeti v novo družbeno ureditev in tudi v njej zagotoviti mesto cerkvi za njeno versko in cerkveno delovanje.

(Se bo nadaljevalo)

ZDENKO ROTER

Strah in veselje v Naklem

Del teritorialne obrambe kranjske občine se je izkazal v soboto. Ves desni breg Save od Podbrezj, Dupelj do Strahinja in Naklega je bil pokonci. Glavni boji so bili na Okroglem, kjer so naši obkolili in uničili »sovražnika« ob prvem jutranjem svitu. Po skupnih vajah na struževskem strelišču so se s prapori, harmonikami in petjem partizanskih pesmi vrnili v »osvobojeno« Naklo, kjer jih je množica navdušeno pozdravila. V kulturnem programu so sodelovale vse krajevne organizacije. Vajam teritorialnih enot so prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine. Med njimi republiški poslanec Martin Košir, predsednik občinske konference SZDL Tone Volčič, predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar in številni drugi gostje.

Bilo je podobno kot na Sorškem polju pred 14 dnevi. Ob enih ponoči so začeli tekati kurirji naokrog in zvoniti, trkati in klicati obveznike. Pokazala se je sposobnost vojaške taktike z ene in z druge strani. Izvidnice, obveščevalna služba je onemogočila senzacije, nasprotnika sta se pokazala enako močna. Ko so pred zoro začeli rdeči v strelcih prodirati v »sovražnikovo« zaledje, so naleteli na nepričakovane zasede. Sele ob dnevnem svitu so rdeči brez večjih »izgub« uspeli sovražnika obkoliti in ga stisniti v obroč v sami vasi Okroglo.

Tudi druga vaja teritorialne obrambe na območju kranjske občine je pokazala visoko zavest udeležencev in prebivalstva. Čeprav so tudi tokrat klicali obveznike iz postelj sredi noči, je bila udeležba zelo dobra, razporeženje na višku. V praznem »vojnem« vrvežu ponoči je iz nekega tovarnjaka padel za bojo municije. Kmet ga je našel in takoj pripeljal na položaje svojim borcem.

Izredna pa je bila tokrat zlasti počastitev in sprejem

borcev (naših in »sovražnih«) v okrašenem Naklu. Kot ponekod leta 1945! Pričakalo jih je veliko domačinov, kakih 100 pionirjev z rdečimi rutkami je borce obsipalo z rožami, velika skupina deklet v narodnih nošah je borcem pripenjala spominske trobojnice. Lovci so prav tako mobilizirali svoje vrste, zastražili so svoje sedeže krajevnih skupnosti na Kukriji, v Dupljah in v Naklem (če je vojna je pač vojna!) ter pripravili in zavarovali strelišče. Prav tako so se izkazali gasilci. Ko so »pogasili požar« v Naklem, so s svojo opremo in moštvo skupno z ostalimi »osvoboditelji« vkorakali v okraшено vas, na prostor zadaj za dom kulture. Tu so govorili predstavniki teritorialnih enot in krajevnih skupnosti, nastopili so pionirji, mladina in tudi njihov oktet, tako da je vojaška vaja v resnici prerasla v sodelovanje in praznovanje prebivalstva. Tako teritorialna obramba začena dobivati svoj pravi pomen, svojo veličino in ob tem tudi svojo moč.

K. M.

Pred 1. novembrom

Občinski odbor ZZB v Kranju ima predviden pogovor z vsemi predstavniki krajevnih organizacij ZZB na terenu o pripravah na letošnji 1. november — dan mrtvih. Predvidena je centralna komemoracija v Kranju pred osrednjim spomenikom žrtvam za svobodo. Toda ob tem ne gre zapostavljati krajevnih organizacij s tolikimi grobišči, spomeniki in obeležji. Ničesar ne bi smeli pozabiti, vsaka žrtev, vsako obeležje mora biti deležno dostojnega spoštovanja in priznanja.

Ob vsem tem pa se pojavljajo nekatera vprašanja, ki so vedno prisotna ob takih primerih. Predvsem gre za sredstva ki jih občine dajejo namensko krajevnim skupnostim za vzdrževanje teh spominskih objektov. Potrebno je videti, kako so ta sredstva porabljena, če še niso, kje so največje potrebe.

Drugo je vprašanje tako imenovanih patronatov nad temi spomeniki. V večini primerov so skrb za nego teh

spomenikov prevzela šole. Toda to je marsikje ostalo na papirju. Tam, kjer se šolniki in pionirske organizacije ne zavzemajo za to, je obveznost ostala v predalu, kvečjemu se na to spomnijo enkrat na leto, ali pa še to ne za vse spomenike. Prav tako je ponekod potrebno tesnejše sodelovanje borcev ob teh primerih. Šolniki in drugi imajo ponekod pripombe, da za razne komemoracije in obhode z mladino ob spomenikih s težavo najdejo borce, ki bi ob tej priložnosti mladini kaj povedali. Sodelovanje borcev je prav ob takih primerih najprimernejša priložnost za prenašanje borbenih, revolucionarnih tradicij na današnji mlajši rod.

Te stalno ponavljajoče se organizacijske probleme je potrebno upoštevati in vzpostaviti široko sodelovanje kulturnih, pionirskih, borčevskih in drugih organizacij ob pripravi na 1. november — dan mrtvih.

K. M.

Veliko zanimanje planincev in drugih ljubiteljev narave je v Kranju vzbudila repriza najboljših alpinističnih filmov z 19. festivala v Trentu v Italiji. Prireditelj sta organizirala revija Stop in pa Inter film — festival športnih in turističnih filmov. Ob tej priložnosti je iz Trenta dopotovala tudi posebna delegacija, ki jo je vodil Giuseppe Grassi. Predsedniku skupščine občine Kranj Slavku Zalokarju je izročil mestni pečat Trenta kot znamenje prijateljstva in bodočega sodelovanja med dvema festivalskima mestoma. — Foto: F. Perdan

Kranj letos še tretjič filmsko mesto

Po mednarodnem festivalu športnih in turističnih filmov, ki je bil septembra, in po reprizi v Trentu nagrajenih filmov o alpinizmu in raziskovanju, ki se je začel pred kratkim, bo Kranj sprejel še udeležence kongresa zveze filmskih delavcev Jugoslavije. Tako so sklenili na plenarnem sestanku zveze, ki je

bil pred kratkim v Ljubljani. Kongres bo 12. in 13. decembra. Računajo, da bodo udeleženci razrešili vrsto perečih vprašanj filmske proizvodnje.

Priprave za odkritje spomenika generalu Maistru

Prek 20 članov občin, tiska in radia se je ta teden udeležilo sestanka predsedstva odbora za postavitev in odkritje spomenika generalu Maistru v Kamniku. Sestanek je vodil predsednik občinskega predsedstva tovariš Franc Leskošek. Na sestanku je Lojze Ude, Maistrov soborec, podal pregled vojaškega in političnega položaja na Štajerskem v letih 1918/1919, orisal je lik generala Maistra in napore za ohranitev severne meje. Doktor Pohar pa je govoril o Maistru kot pesniku, Franc Staudeger pa o prvem srečanju z generalom Maistrom.

Na sestanku so sprejeli program slovesnosti na dan otvoritve spomenika. Odbor obvešča javnost, da vse priprave za odkritje spomenika potekajo po načrtu. Sprejeli so tudi predlog predstavnikov mariborske občine, da bodo čez tri leta ob stoletnici rojstva generala Maistra tudi v Mariboru odkrili spomenik temu velikanu naše zgodovine.

J. Vidic

TISKARSTVO NA GORENJSKEM

(Nadaljevanje)

NA LASTNIH NOGAH

Se o dveh zanimivih tiskarnicah, ki sta nastali v bujnem podjetniškem obdobju med obema vojnama, nam bo stekla beseda: o Blažjevi na Jesenicah in o frančiškanski na Rocnu pri Tacnu pod Smarno goro.

ANTON BLAZEJ

Leto 1937 so se tudi Jesenice vključile med one slovenske kraje, ki so kdaj imeli svoje tiskarne.

Ustanovil je jeseniško tiskarno koroški rojak Anton Blažej (roj. l. 1898) iz Smihela pri Pliberku. O njegovi narodni zavednosti priča podatek, da je moral že l. 1917 stopiti pred pliberško okrajno sodišče. Blažej je bil tedaj obtožen zaradi — veleizdaje! Nabiral je namreč podpise pod znano majniško deklaracijo, s katero so tedanji slovenski narodni voditelji zahtevali ustanovitev svobodne Jugoslavije. Prvi pobornik te ideje je bil dr. Janez Evangelist Krek.

Po nesrečnem koroškem plebiscitu, katerega 50-letnica je kar pretiho šla mimo našega poniglavega vsakdanjika, je moral Anton Blažej emigrirati v Jugoslavijo. To je bilo l. novembra 1921 — ni kazalo drugega, kajti tedaj so zmagoviti koroški Nemci in nemčurji z vso zlobo navali na vse, ki so se pred plebiscitom izpostavljali za slovensko stvar. Blažej je bil nekaj časa celo v zaporih — gorje premaganim, ta klasični rek je tudi to pot obveljal ...

Blažej je nato moral zapustiti svoje domače kraje — bratu je prepustil domačijo v Smihelu — in vstopil, že kot 23-leten mladenič, kot vajenec v uk v Mohorjevo tiskarno v Prevaljah. Pozneje je kot stavec služboval še v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani in v Zvezni tiskarni v Celju.

Tedaj — pisalo se je že leto 1932 — je naš podjetni koroški rojak kupil na dražbi Korenčino tiskarno v Slovenj Gradcu. Da je mogel kupiti tiskarske stroje in črkovno opremo, je moral prodati svojo lastno stanovanjsko hišo v Celju ... Osnovna tiskarska oprema, ki si jo je tedaj Anton Blažej nabavil, je obsegala dva tiskalna stroja in dvajset predalčnikov že precej obrabljene črkovnega gradiva.

Ker pa Blažej še ni imel mojstrskega izpita — opravil pa ga je l. 1936 — je mogel pričeti z delom v svoji tiskarnici šele l. 1937, in sicer na Jesenicah. Svoje poslovne prostore je imel Blažej najprej v sedanji Ulici bratov Stražišarjev, od l. 1940 dalje pa v sedanji Ulici Viktorja Kejžarja št. 30.

Novi tiskarnici je uspelo pridobiti si kot stalnega in največjega naročnika jeseniško železarno, ki je vedno potrebovala vrsto poslovnih tiskovin in obrazcev. Zato je bila Blažjeva tiskarna spočetka kar nekako specializirana za tiskanje drobnih grafičnih izdelkov, kot so etikete, prospekti, letaki in lepaki, uradne in gospodarske tiskovine ter obrazci.

Vendar pa se je Blažjeva delavnica zapisala v zgodovino slovenskega tiskarstva tudi z nekaterimi knjižnimi tiski (216 strani obsegajoča kronika tovarne Plamen v Kropi in Kamni gorici, Josipa Lavtižarja Naši kraji in istega pisatelja Naši zaslužni mošje). V času okupacije je Blažej natisnil slovenski Katekizem in molitvenik. — Tudi glasilo Slovenski smučar in Gledališki list ljudskega odra na Jesenicah sta se tiskala v Blažjevi tiskarnici.

Crtonir Zorec

Uslužbeni Jeseniške tiskarne (v sredini lastnik Anton Blažej)

Akademski komorni zbor vabi k sodelovanju v novi sezoni 1970/71. Vabljeni so zlasti študenti — akademiki, k avdiciji pa se lahko priglase tudi dijaki višjih letnikov srednjih šol, ki imajo veselje do zborovskega petja.

Avdicije za sprejem v AKZ bodo v ponedeljek, 19. oktobra, na gimnaziji, Koroška 13, v pevski sobi v II. nadstropju.

KRANJ — Danes (sreda, 14. oktobra) ob 18. uri bodo v galeriji Prešernove hiše odprli BEVKOVO SPOMINSKO RAZSTAVO, ki jo je v sodelovanju s Slovansko knjižnico iz Ljubljane organizirala Orednja knjižnica občine Kranj. Razstava bo odprta do 29. oktobra, in sicer vsak dan med 10. in 12. ter med 17. in 19. uro.

RADOVLJICA — V dvorani radovljiške graščine pripravljata tukajšnja delavska univerza zanimivo razstavo ilustracij otroških risb akademske slikarke Marlenke Stupica. Otvoritev bo v nedeljo, 18. oktobra, ob 10. uri dopoldan. Popestrili jo nameravajo s koncertom otroškega zbora RTV Ljubljana in recitacijami iz ilustriranih del Kristjana Mucka, člana SNG Ljubljana. Vstopnina za odrasle je 5 din, za otroke pa 2 din. Karte so v predprodaji na sedežu delavske univerze Radovljica. Stupičine ilustracije si bodo gledalci lahko ogledali vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. (-ig)

GORENJSKI MUZEJ
UREDNIŠTVO GLASA

prirejata

od 15. 10. do 22. 10.

v prostorih mestne hiše v Kranju

PRODAJO RISB

kiparja in slikarja Petra Jovanoviča

Razstavnici bodo odprti vsak dan

od 10. do 12. ure in od 17. do 19.30.

Denar od prodanih risb je Peter Jovanovič namenil za gradnjo onkološkega inštituta v Ljubljani

Bitka za angleški zajtrk

Na šestnajstem mednarodnem kongresu za boleznj civilizacije, prehrano in pogoje življenja v Luksemburgu je 500 znanstvenikov iz 53 dežel odločilo, da se mora povprečni evropski hotelski zajtrk povečati od 600 kalorij na 900. V zelo ostri debati so nekateri znanstveniki dokazovali, da klasični evropski zajtrk (dve skodelici kave, dve žemlji, maslo in marmelada) ne zadovoljuje in da se mu mora dodati tudi sveže sadje in eno ali dve jajci, včasih tudi med. Znanstveniki na tem kongresu so poudarili, da bi Evropejci končno že morali sprejeti angleški zajtrk, ki je močnejši in bolj primeren za moderen način življenja, saj se spreminja v glavni obrok dneva. Drugi pa spet trde, da je sicer britanski zajtrk privlačen, toda neznanstven.

Nič več privatnega življenja

Na mednarodni konferenci pravnikov v Bruslju so osuplim udeležencem pokazali tudi najnovejšo elektronske mini vohune. Med njimi sta majhna prisluškovalna naprava na okenskem steklu in pa mikroskopsko majhen radijski oddajnik, ki ga je mogoče podtakniti v hrano. Specialistom za elektroniko pa še ni zmanjkalo idej. Izdelali so tudi termalni detektor, s katerim je mogoče ugotoviti ali je nekdo ležal ali sedel v prostoru. Posebna naprava beleži gibanje človeka v stanovanju na osnovi mikroskopsko majhnih sprememb v položaju poslopja. Poseben dosežek vohunske tehnike pa je laserski žarek, ki ga je mogoče usmeriti na katerokoli okensko steklo in po njem prenašati vibracije glasov.

Časopis še vedno prvi

Bojazen, da bi se bralci zaradi televizije naveličali vsakodnevnega časopisa, je odveč. Po podatkih nekega inštituta v Tübingenu je med množico občil tisk še vedno na prvem mestu. Anketa inštituta je zajela 4000 prebivalcev. Odgovoriti so morali na vprašanje, kaj bi izbrali, če bi se morali odločiti za eno samo množično občilo: dnevni tisk, ilustrirane revije, televizijo ali radio. Časnike je izbralo 61 odstotkov anketirancev. Za televizijo se je odločilo le 18 odstotkov vprašanih.

Američani kade manj

Prvič v zadnjih 50 letih — približno tako dolgo namreč ženske javno kade — se je v ZDA zmanjšalo število kadilk. Čeprav je od leta 1966 pa do danes v Ameriki okoli 3 milijone polnoletnih žensk več, so z raziskavo ugotovili, da je približno 300.000 kadilk manj kot pred štirimi leti. To pomeni, da je prenehalo kaditi okoli 3,8 milijona Američank. V zadnjih 4 letih je opustilo kajenje okoli 13 milijonov Američanov. Raziskave povedo, da danes sestavljajo skoraj dve tretjini odraslega prebivalstva nekadilci.

Toku grozi potres

Japonski seizmologi so opozorili upravo mesta Tokia, naj bi se lotila ukrepov proti potresom, ki naj bi prizadeli mesto v prihodnjih osmih letih. Znanstveniki menijo, da bi potres v zimskem času lahko v mestu zanel vsaj 30.000 požarov. Opozorilo temelji na seizmoloških raziskavah, ki trde, da se lahko močan potres, kakršen je prizadel Tokio leta 1923, lahko ponovi vsakih 69 let. Takrat je v potresu umrlo 143.000 ljudi.

Svetleče se ceste

Kanadski prometni strokovnjaki bodo najbrž prvi na svetu ustregli avtomobilistom glede varne vožnje. »Iznašli« so ceste, ki je vidna tudi v najbolj črni temi in megli. Inženirji iz Montreala so za posebno cestno oblogo uporabili svojevrstne plastične materiale. Odločili so se za odporno plastično snov, ki so jo izdelali na osnovi naftnih derivatov. Ta snov je občutljiva na ultravijolične žarke. Podnevi zbira sončno svetlobo, ponoči pa jo izžareva. V temo zagnjena cesta je prekrita z rahlo svetlečim se sijem, ki ne utruja oči in tudi ne slepi. Novo plastično snov nanašajo na cestišče v tekočem stanju, podobno kot asfalt.

Različni srečni očetje

Poglejmo, kako reagirajo pripadniki različnih narodnosti na vest, da lahko pričakujejo srečni dogodek:

Nemec: To mi je gotovo kdo podtaknil!

Rus: Se en bodoči prebivalec mesecal!

Italijan: Mama mia, to bo že trinajsti!

Kitajec: Nov član Mao Cetungove mlade garde!

Arabec: Alahu hvala, sin bo!

Anglež: Bog naj obvaruje kraljico in mojo ženo!

Američan: Se en predsedniški kandidat!

Francoz: Na te pilule pa se človek res ne more več zanesti!

II

Nad prepadi nevarna je pot,
ostre skale groze vsepovsod,
zato Mihec skuje v glavi,
da po štirih se čez spravi

Nate, kisló vodo! Kar vaša naj bo, nam vsaj steklenice ne bo treba nositi. No, in srečno pot!»

»Vraga, same vode še nisem pil,« je godel pesnik.

»Tovariši, tudi meni še ni šlo tako slabo.« Vstala sta in se počasi vzpenjala navzgor. Misel, da ni daleč, ju je še nekako vlekla naprej. Prilezla sta na namišljeni vrh, a glej, zopet se je pot pokazala naprej.

»Mogoče so se zmotili...« je tiho menil krojač.

»Zlodej naj pocitra hribe!« je preklinjal Žolna. Spomnil se je, da bi bilo neprimerno drugače, če bi sedel na koncu kozolca in pesnil. V teh okoliščinah mu na misel ne pride en sam verz, kaj šele cela pesem.

»Tiho bodi! Še dobro, da nismo šli na Triglav,« ga je pomirjeval Mihec.

»Triglav, ja! Ta je še pametnejša!«

»Saj si hotel pesniti o planini!«

»Najbrž sem bil malo čez les, ko sem tebe poslušal.«

»Pa pojdi nazaj, če ti ni všeč!«

»O, ne, tako se me ne boš znebil. Najprej me zvašiš takole visoko s praznim žepom, potem pa...«

»Te moj žep vleče, kaj? Pokvarjeno dušo imaš!«

»Ti pa glavo. Še ajdovice nimaš v njej.«

Utihnili sta, ko sta zaslišala šumenje. Čeprav je bilo pozno popoldne, se je začelo čudno svetliti.

»Na vrhu sva!« sta vzkliknili in se objela čez rame. Pred njima se je odprl grozljiv pogled v prepade, odsekane pod njima, v ozadju se je blestela konic, ki je označevala vrh Velike planine.

Črnuh, Mihec pa še Žolna

»Tole bodo Pasje peči,« je menil Mihec. »Si že slišal zanje?«

»Kakopak. Zdaj jih pa tudi vidim. Tisto zadaj pa je Velika.«

»Kmalu bova pila,« je bil navdušen pesnik.

»Tovariši, bova, bova. Naročil bom sedem šefanov...«

»No, oprost, če sem te prej...« se je opravičeval Žolna.

»Nič, nič. Priznaj, da je bila moja idejna le pametna!«

»Pametna, mojster, prav gotovo.«

Zopet sta bila najboljša prijatelja.

»Najbolje je, da vstaneva in greva naprej,« je predlagal krojač.

Vstal je najprej sam, a se ni mogel obdržati na nogah. Klecnila so mu kolena in trdo se je usedel. Podobno se je zgodilo tudi Žolni. Pot je bila predolga in prestrma za neizurjena planinca.

Mihec je hotel na vsak način vstati. Oprjel se je bližnjega borovca in po njem splezal, da je vstal.

»Salamenska pot,« je rekel in pomagal Žolni. Naredila sta nekaj korakov proti poti, ki je bila vklesana nad prepadom.

»Do večera morava biti na Planini!«

»Morava do pijače,« je bolj naravnost rekel pesnik.

Nenadoma se je potka še zožila, pod njima in nad njima pa sama skala. Če se le malo prestopita napačno, bosta v krtovi deželi. Noge so jima kar same zlezle skup. Sedela sta na poti kot dva kupčka nesreče.

Mihec se je dobro zavedel, da ne bosta mogla čez Pasje peči. Ali naj gresta nazaj? Do večera še pri Primožu ne bosta. Velika planina se jima smeji čisto od blizu. Morata naprej, za vsako ceno! Tako je razmišljal in mlo se mu je storilo ob misli na Tinco. Če se ji fant ubije...

V sili se človek marsičesa spomni. Krojač je rešitev našel. Po vseh štirih je začel obdelovati pot. Glavo je imel obrnjeno k tlom.

»Ce pogledam dol, je po meni,« je brundal zase.

Žolna si ni dal dvakrat reči in je prevzel njegov način. Cveterila sta kot dva romarja.

»Hlače sem strgal,« je zastokal pesnik.

»Bodi tiho! Lahko se kamen sproži,« mu je zavpil Mihec.

Srečno sta prešla Pasje peči po vseh štirih. Hlače sta precej strgala, imela sta prašne in umazane.

Pot se je spustila navzdol.

»Ali sploh prav greva?« je posumil pesnik.

»Ne vem, Mislim da.«

»Da ne bova prišla nazaj v dolino.«

Zdajci se je pot za ovinkom zopet strmo dvignila. Tako strmo, da je Žolna izgubil še zadnjo voljo. Padel je na mah. Poleg se je zvrnil Mihec. Sreča je še bila, da sta šla na izlet poleti. Julijski večer jima je toplo postlal in ju zazibal v močan sen.

Le sonce je videlo, da popotnika nista dosegla cilja. Zaskrbljeno se je spustilo za prepadom.

Prvi dan izleta je bil končan, če odmislimo smrčanje, brundanje in govorjenje, ki sta ga Mihec in Žolna oddajala vso noč.

X.

Prebudilo se je jutro. Bil je lep, jasan dan, brez oblaka in vetra. Sonce je obsijalo najprej planinske vrhe, potlej pa se je počasi spuščalo vse globlje v prepade. Poleg poti na Veliko planino je našlo dva popotnika, ki sta še krepko vlekla dreto.

Pastirji na Planini so vstali že ob svitu in gnali krave na pašo. Daleč naokoli so se pasle vse vrste Pike, Rdečke in Breze. Ovce so se zadrževale v bližini koč, ker jim ljudje niso toliko zaupali. Menda ima manjša glava manj pameti.

Neka Liska je zašla za hrib. Med redkimi bukvami je rasel mah in vmes sočna trava. Bila je zadovoljna, da druge krave niso

prišle za njo. Lahko je v miru premišljevala vsakdanje skrbi in pridno mulila.

Naenkrat je zagledala dva kupčka obleke, ki sta se dvigala in spuščala, pa še neke zvoke sta oddajala. Radovednost ji ni dala miru in je z rogom pobezala vanju. Tista gmota je nekaj zavpila, zato je Liska raje zbežljala stran.

»Oooo, jej, jej,« je klical Mihec.

»Hudič, hudič je,« je trepetal Žolna.

Drgetala sta kot šibi na vodi. Čez slabe pol ure sta vprašala drug drugega.

»Kje pa sva?«

»Le kje?«

Ko sta uredila najnujnejša spoznanja, je krojač ugotovil:

»Kaj pa, če ni bil hudič?!«

»O, bil je, bil. Dobro vem. Roge je imel,« je zatrjeval pesnik. Celó na pijačo je pozabil, čeprav mu je bila drugikrat vedno prva v mislih.

»Mislim, da je bila krava,« je rekel negotovo Mihec, da bi potolažil tudi sebe.

»Krava?«

»Tovariši, to nekaj pomeni!«

»Le kaj?«

»To se pravi...« je dvignil prst v zrak,

»da nisva daleč od Velike planine.«

»Prav zares!« so izstopile oči Žolni. »Gori pa je cvček, sladki dobri vinček.«

Pohitela sta v hrib.

Le nekaj deset metrov sta se povzpela in pred njima se je odprla Planina s svojimi ljubkimi kočicami. Okrog se je paslo veliko krav in ovac.

»Ravno za hrbtom sva spala. Nekaj sto metrov od doma!«

»Ko bi včeraj vedela! Pohitiva!«

Ubrala sta bližnjico med kočami. Kaj hitro sta bila v planinskem domu. Mihec je hitro naročil nekaj za pod zob in nekaj za naš zob.

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

Obveščamo, da bo trgovina kmetijske mehanizacije v Kranju, Cesta JLA 2 (bivši Beksl) od 10. do 19. oktobra 1970 odprta vsak dan tudi ob nedeljah od 8. do 18. ure.

Graditelje, ki za betonska dela lahko uporabijo stare betonske pragove, obveščamo, da smo jih deponirali ob cesti med tovarnoma Iskra in Planika. Dostopni so z vsemi vrstami vozil in so brezplačni. Podrobne informacije dobi lahko vsakdo pri nadzorništvu proge v Kranju, Kolodvorska 9.

Sekcija za vzdrževanje prog
Jesenice

dnevno
sveže
specialitete
DELIKATESA
**ŽIVILA
KRANJ**

Kovinotehna Celje

BLAGOVNICA FUŽINAR
JESENICE

Reklamna prodaja !

Na sejmu obrti in opreme v Kranju
od 10. do 19. oktobra 1970

- pralni stroji, hladilniki, šte-
● dilniki, peči, televizorji, go-
● spodinjski pribor, keramika
● posebna prodaja pralnih
● strojev 663 BIO samo 2850
● din
● Ceneje za 406 din

**Izredni sejmski popust do
50 odstotkov — Kredit brez
obresti in porokov — Brez-
plačna dostava**

Kmetovalci in ljubitelji cvetja!

Obiščite nas na Obrtniškem sejmu od 10. do 19. 10. 1970 v Kranju. Kupili boste lahko traktorje, traktorske priključke, molzne stroje, motorne žage ter manjše stroje. Ljubitelji cvetja bodo dobili čebulice holandskih cvetic. Vse rezervne dele in razne vrste strojev lahko vedno kupite v Kranju, Cesta I. maja št. 65 (pred Mlekarno Čirče). Informacije po tel. 21-545.

**Za obisk in nakup se priporoča
KZ SLOGA KRANJ**

Občinska konferenca SZDL in občinski sindikalni svet Kranj obveščata občane, da bo v četrtek, 15. 10. 1970, ob 17. uri v sejni dvorani občinske skupščine Kranj

javna razprava

o nadaljnem razvoju stanovanjskega gospodarstva in konkretnih razmerah v stanovanjskem gospodarstvu o občini Kranj.

Razpravo bosta vodila ing. Boris Mikuš, republiški sekretar za urbanizem, in Ivo Miklavčič, direktor Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj.

Obiščite naš razstavní prostor na III. sejmu obrti in opreme v Kranju od 10. do 19. 10. 1970.

ŠIPAD Kranj

Cesta JLA 6 (nebotičnik)

**Nudimo veliko izbiro pohištva —
5 odstotkov popusta — brezplačen
prevoz do 30 km — kredit 10 000
din odobrimo takoj!**

VABIMO VAS NA

**RAZSTAVO
IN PRODAJO
POHIŠTVA
SLOVENIJALES**

**SEJEM OBRTI
IN OPREME**

OD 10. 10. DO 19. 10. 1970

V DELAVSKEM DOMU

KREDIT DO 10000.- BREZ POROKOV

POPUST 5%

BREZPLAČEN PREVOZ

Turistična poslovalnica
»Creina« ponovno
organizira jesenske
popoldanske prevoze

v TRBIŽ

Vabimo vas na
prvi prevoz
dne 16. oktobra

Creina Kranj

Računski center pri ZHT

Skofja Loka
razpisuje licitacijo za prodajo naslednjih
osnovnih sredstev:

1. sortirka 082
2. reproducing puch — 519
3. account. machine — 420
4. collators — 077
5. calculating puch — 602

Licitacija bo 15. 10. 1970 ob 8. uri v prostorih Računskega centra, Skofja Loka, Kidričeva 66.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)
IV. DEL

139

Tudi sedaj je kakor takrat začel pozivati s svojim gromkim govorniškim glasom k trezni presoji in pameti ter se ponudil za posrednika med vojaki in demonstranti. Na njegovo stran so se postavili tudi nekateri člani železničarskega strokovnega odbora in zahtevali, naj demonstranti izpraznijo cesto pred postajo in se umaknejo pred 'Jelena', kjer smo se navadno shajali na zborovanja. No, in tako je Marej dosegel svoje, potem pa na zborovanju zasejal s spretnim govorom malo-dušje med ljudi, strah, ki mu ni rekel strah, marveč trezen razum, po katerem se je treba ravnati. Skliceval se je na centralni odbor stranke v Ljubljani, na slovenski ustanovni strankin zbor pred nekaj dnevi, a predvsem na centralni odbor, brez katerega ne smemo zaneti vstaje. Kadar pa bo leta dal signal, se naši težnji po prevzemu oblasti v revirju in občini ne bo postavljaj po robu, marveč bo šel prvi v prve bojne vrste in se boril kakor v Rusiji proti razrednemu sovražniku. No, in Stefan Weiss...

»Stefan Weiss? Ja, o njem smo brali. Bil je podpredsednik ustanovnega zbora,« se spomni Stefi.

»Ja... On je prvi podvomil v Mareja. Zato je poslal mene in Cirila Koširja v Ljubljano, pa sva prišla prav na dan demonstracij in med demonstrante na Zaloški cesti... Tam pa, saj veste, kako je bilo.«

»Vemo. Strelji. Zrtve. Take reči so na tej strani meje še pogostejše kakor na oni strani.«

»Ja, vem,« pritrudi Kosirnik, kakor da bi se bal, da bodo govorili predolgo tudi o tem. Ni

prišel tarnat in obujat spominov ali poizvedovat za dogodki, ki so vsem znani iz časnikov. Tudi o dogodkih minulega leta na njegovih Jesenicah ne bi govoril, a vseeno ne more kar tako mimo njih, saj so prav ti dogodki spravili organizacijo v jeseniški dolini (in seveda v Sloveniji in po vsej državi) v težave. »No, ja, že takrat ob štrajku se je pokazalo hudo, ki nas je doletelo. Meščanska gospodstva se je opogumila, pa tudi socialni demokratje, ki so po razkolu izgubili popolnoma tla pod nogami, so začeli vnovič ribariti s svojo sporazumaško politiko in jalovimi nazori o reformah, ki naj bi postopoma pripeljale delavstvo in družbo do socializma. Hja, naj bi čakali še tisoč let, pa bi socialni demokratje še vedno govorili samo o reformah, a bi bili od socializma še vedno daleč, prav tako daleč kakor sedaj. Buržuj da bi mirno izpustil oblast iz rok? In pristal na socialistično obrazlobo sveta? Ja, takrat, kadar bo Sava nazaj tekla, žel! To pa se pravi nikoli! Socialisti, ki bi v to verjel, bi bil v bistvu sam buržuj! Toda kaj bi s takimi ugotovitvami? Ne bi nas pripelje nikamor. Dejstvo je, da je buržoazija s pomočjo Kristana in njegovih somišljenikov v drugih deželah nove države uspelo razdvojiti razredno delavstvo. Razdvojili so nas, zdaj nam pa vladajo. Našo stranko so prepovedali. Prepovedali z enim samim aktom, zdaj po atentatu na notranjega ministra Draškovića pa poleg tega še razveljavili mandate naših poslancev in jim odvzeli poslansko imuniteto. Mnogi so prišli tako v državne ječe, le redkim je uspelo umakniti se čez mejo...«

Pa ne da bi bil med ubežniki tudi Kosirnik, podzavestno zaskrbi Jakoba. Toda ne: Kosirnik se namerava vrniti. Ni bil na tako vidnem mestu kakor Ciril Košir, ki se je umaknil v Celovec in ki je na to stran poslal tudi njega, da bi organiziral 'kanal', tajni prehod za odhode in prihode voditeljev, a še bolj kurirjev, ki bi vzdrževali zveze med tajnimi organizacijami v domovini in centralnim odborom, ki se je trenutno umaknil v Avstrijo, na Dunaj, kjer deluje sedaj in vodi od tam delovanje tajnih organizacij.

»To je težavno in nevarno delo,« pravi Kosirnik. Na njegovih Jesenicah so ob prehodu v ilegalo zgubili več kakor polovico članov. »Osip se je začel že ob sami prepovedi, hja,« vzdihne Kosirnik in pripoveduje, kako jih je ta prepoved presenetila prav na letošnje Novo leto. Zborovanja so imeli v Delavskem domu. Se ničesar niso vedeli o prepovedi, ki jo je izrekla vlada na Silvestrovo. Sodrugi dr. Lemež je prišel, da bi predaval o razporeditvi političnih sil v novem, na novembrskih volitvah izvoljenem parlamentu, v katerem je bila Komunistična partija kot tretja najmočnejša stranka, a edina, ki je imela svoje organizacije in člane po vsej državi. Zborovanje je bilo javno. Potekalo je nemoteno. Celo policijski komisar Stepišnik ga ni prekinjal, čeprav je bil videti mnogo bolj ohol in oblasten kakor prvo leto po vojni, ko je trepetal pred delavstvom in se mu celo dobričal v strahu pred revolucijo. Zdaj se mu revolucije ni bilo treba več bati. Toda nihče ni slutil, kaj ima tisti dan za bregom. Pustil je, da je zborovanje potekalo brez njegovih vpadov in pripomb vse do trenutka, ko je v dvorano vstopil neki policijski agent in mu izročil neki papir, neko pismeno sporočilo, ki pa ga ni niti dobro pogledal, marveč se je takoj dvignil in zahteval, naj dr. Lemež preneha s predavanjem, potem pa kakor napamet zdrdral, da je z ukazom kraljeve vlade komunistična stranka od sinoči prepovedana in postavljena izven zakona skupaj z njeno mladinsko organizacijo in njenimi sindikati, premoženje stranke pa zaplenjeno. Opozoril je navzoče, naj se vzdreže protestov ali celo napada na njegovo osebo in osebo njegovega agenta, ker bi bil v tem primeru lahko sleherni, ki bi se ga dotaknil kaznovan z najstrožjo kaznijo. Zunaj so že čakali orožniki in vdrli v dvorano, čim so zaslišali ogorčene proteste in vzkliske proti kršenju pravice do svobodnega organiziranja strank in njihovega delovanja. Začeli so prazniti dvorano, le nekatere, med njimi predsednika jeseniške komunistične organizacije Stefana Weissa, so obkrožili in zahtevali, da počakajo.

Na kmetiji od jutra do večera (12)

Kašnate in mesene klobase

(Klanje prašiča, nadaljevanje)

Potem, ko je zjutraj prišel klavec, je gospodar poklical še dva sosedu, da sta pomagala prijeli prašiča. Če prašič ni hotel iz svinjaka, je šel sin notri in mu dal v gobec kratko vrvico. Vsi štirje so ga potem potegnili ven in ga vrgli na stol ter dobro prijeli, da jim ni ušel. Vsak ga je držal za eno nogo. Zadnja dva sta si lahko pomagala z vrvijo, s katero se ovije noga in se priveže na stol. Če je kje v bližini deček, ki zvedavo opazuje, mu rečejo, naj ga prime za rep (»za vintu«).

Klavec prašiča zabode za vrat tako, da mu z nožem prereže srce. Kri odteče v kotlič, ki ga je gospodinja že prej pripravila. Če bi se od moških kdo bal držati prašiča, ko ga koljejo, se norčujejo iz njega in pravijo, da ne bo smel jesti klobas.

Sosedoma, ki sta pomagala držati, prinese gospodinja šilce žganja ali kozarec vina, zraven pa kos »šarteljna«. Seveda pa onadva hkrati tudi že računata na koline, saj je medsebojna izmenjava kolin med sosedi v navadi.

Klavec potem najprej prašiču odreže glavo in jo da v poseben čebrič za »mavžanje«. Potem mu po trebuhu prereže kožo in ga odere. Pri tem mora paziti, da kožo ne prereže. V pol ure je prašič

odrt. Nazadnje mu odreže vse štiri parklje in rep in vse to vrže v čebriček k glavi. Pri tem mu vseskozi pomaga sin; drži kožo, noge ipd.

Za »mavžanje« mora biti pripravljen krop, s katerim se polije glava, parklji in rep; vse to se tudi potrese s kolo-fonijo, da gredo dlake in povrhnjica kože raje in hitreje stran. Kocine se trgajo s polenom, če pa to ne gre, se odrežejo z nožem. S parkljev snamejo tudi rožičke. To delo pomaga gospodinjji opravljati tudi gospodar, potem pa gospodinja vse skupaj še opere. Nekaj glavine da tudi kuhati za kašnate klobase.

Klavec jemlje med tem s prašiča »špeh«, to je surovo slanino. Pusti jo ležati na koži na stolu, da se ohladi. S pomočjo obeh moških potem

klavec prašiča obesi. V noge mu zataknejo kljuko, te pa obesijo na »trikelj« (»drikelj«), ki ga je gospodar že prej z verigo pripel pod napuščem. Klavec potem prašiču prepara trebuh, pobere ven drobovje, vzame ven tudi ledvice ter mast, da se ta ohladi.

Mehur dá sosedovim otrokom, ki ga napihnejo in pustijo dober teden, da se posuši. Imajo ga namesto žoge, a hitro počl, saj je tenak. Nekdaj posušen mehur uporabljali starčki, ki so v njem hranili tobak.

Potem zakoljejo drugega prašiča; vse na že opisani način. Ko tudi tega obesijo in ko klavec pobere iz njega drobovje, ima gospodinja že pripravljeno toplo vodo za pranje črev. Klavec in sin vzameta vodo in gresta na potok prat čreva. Toplo vodo potrebujeta zato, ker je voda v potoku mrzla, pa bi se jima lahko zanohtalo, če ne bi tu in tam vlija nekaj tople na roke. Na potoku opereta čreva za kašnate in mesene klobase.

Doma gospodinja čreva pozneje še nekajkrat očisti. Gnete jih z zribano repo, s čebulo, s soljo. Nato jih splakne z mlačno vodo in potem še z mrzlo. Tudi kupljena čreva opere. Čreva za mesene klobase od domačega prašiča je treba še »vzlema-

ti«: v posodo se vlije vroča voda, tako vroča, da jo roka še trpi; s krivimi klinčki se potem povleče po črevih, da se spravi z njih posebna, tantala sluz. Pri tem se čreva rada tudi strgajo.

Medtem je kuhano že del glavine in drobovine (srce, pljuča, vranica, ledvice). Vse to se mora najprej shladiti, nato pa zmleti na mesoreznic. Medtem ko gospodinja in sin to pripravita, gre klavec zaklat drugam še enega prašiča. Klobase pri tej drugi hiši nari nari zvečer, ko opravi vse pri prvi hiši.

Ko se klavec vrne, naredi najprej kašnate klobase. Zmleto drobovino in glavino, kri (količina po okusu), ješprenj, kašo riž in dišave zmeša v velikem škaflu (čeburu). Seveda je treba po želji tudi soliti. Potem to mešanico gospodinja in klavec poskusita, če je dobra, in jo z dodatki tega ali onega lahko popravita. Klavec potem zapiči nož na rob škafa ali čebra, vzame čreva in jih polni s »trahtarjem« — livom. Po potrebi špili, to je, zavazuje čreva s špilami. Iz kupljenih črev naredi klobase v obliki črke O, prašičja čreva pa špili na obeh koncih in klobasa ni zvita. Klobas naredi pač po želji; če kupijo pri hiši več črev, jih naredi več, seveda pa je potrebno tudi več vsega za mešanico.

Kašnate klobase je potem treba obariti: gospodinja jih dá v vodo in na števnik; ko voda zavre, jih pustí deset minut, da se kuhajo. Ko se potem ohladi, se spravijo v hladen prostor, za katerega pozimi ni težav. Dlje ostanejo sveže, če zmrznejo.

Potem naredi klavec mesene klobase. Dela jih iz tanjših prašičjih črev in mesa, ki ga po želji gospodarja obrežejo z zaklanega prašiča. Navadno obreže klavec celo plečce, »hlam« pri rebrih ipd. Mesu zreže sin z mesoreznicco, vanj pa zameša klavec še poper, vse skupaj polije s česnovno vodo, posoli in ponovno dobro premeša. Klavec na koncu mesoreznice potem pritrdi lijak in nanj navleče črevo, sin daje meso v mesoreznicco in ko potem meso pritiska iz lijaka ven, poteguje za seboj tudi črevo. Treba je paziti, da se črevo preveč ne polni in ne počl, pa tudi, da se ne polni premalto. Vse te klobase, ki jih klavec špili, imajo obliko črke O; na eni strani so zašpiljene, na drugi pa le zavite. Nekaterim pridado tudi »hlapca«: celil klobasi obesijo še eno polovico. Mesene klobase je treba potem še prekadi, zato gospodinja kuri v peči žaganje, da se bolj kadi.

Ivan Sivec
(Nadaljevanje)

Elektrotehna

Ljubljana

Obiščite našo poslovalnico v Kranju, Prešernova ul. 9

Velika izbira gospodinjskih aparatov, električnih peči, kaminov, TV aparatov, transistorjev in radioaparatorov, elektromotorjev, motornih žag in lestencev.

Na zalogi ves instalacijski material.

Vse blago lahko kupite na potrošniški kredit.

Razstava izdelkov učencev v gospodarstvu je posebno zanimiva za učence zadnjih razredov osemletk, ki se odločajo za poklice. — Foto: F. Perdan

Kaj znajo vajenci?

V okviru sejma obrti in opreme v delavskem domu so v soboto v avli občinske skupščine v Kranju odprli razstavo izdelkov učencev v gospodarstvu, ki so jo v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje in prosvetno pedagoško službo pripravile gorenjske strokovne šole. Pokrovitelj razstave je predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar. Na razstavi so prikazane značilnosti obrti, UJV in JLA, metalurgije, gradbeništva, kmetijstva in gozdarstva, prometa, elektrotehni-

ne stroke in gostinstva. Razstava je opremljena z bogatim slikovitim gradivom, izdelki posameznih strok in kratkim opisom posamezne panoge ter načinom šolanja. Zato ima razstava poklicno usmerjalni pomen in je priporočljiva za učence 7. in 8. razredov, ki se že odločajo za bodoče poklice. Razveseljivo je, da je prireditev dobro obiskana, saj vsak dan prihajajo posamezniki ali skupine. V ponedeljek je razstavo videlo 500 učencev jeseniških 7. in 8. razredov, ki so prišli v Kranj s posebnimi avtobusi. —jk

Žito

SENTA,
SKLADIŠČE
KRANJ,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Odkupuje vse žitarice — zamenjava žitarice za vse vrste moke. Prodaja najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenico, oves, ječmen, pšenični in koruzni zdrob

Cene so konkurenčne — skladišče je odprto od 5. do 19. ure in ob sobotah

Bo ostala prireditev brez učinka?

Konec prejšnjega tedna je bila v Beogradu v domu sindikatov prireditev Bled Beogradu. Turistično društvo Bled je po dogovoru s sodelavci beograjske RTV skušalo pri Beograjčanih vzbuditi že nekoliko zamrlo zanimanje za letovanje v zimskem času na Gorenjskem predvsem na Bledu. V dveh zabavnih glasbenih prireditvah združenih z modno revijo je sodeloval Slovenski oktet, zabavni orkester Franca Puharja,

Godba na pihala z Gorij ter folklorna skupina turističnega društva Bled.

Prireditev v Beogradu pa na žalost ni dosegla tolikšnega uspeha kot bi ga po vloženem trudu in finančnih sredstvih lahko pričakovali. Težko bi našli pravi vzrok za pol prazno veliko dvorano doma sindikatov. Morda so zatajili beograjski sodelavci, morda je bilo premalo propagande za prireditev, kdo bi vedel? Malo hučo pa bi bilo verjet-

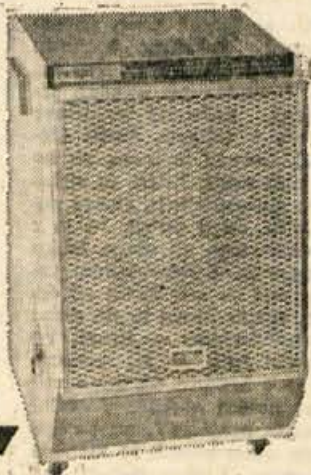
no trdit, da je Bled za Beograjčane nezanimiv v turističnem pogledu.

Bolje pa bodo verjetno uspeli druge propagandne akcije, ki jih imajo turistični delavci Bleda v načrtu to jesen. Hoteli in gostišča na Bledu so namreč namenila Beograjčanom okoli 600 brezplačnih pensionov, ki bodo kot nagrade razdeljeni v najbolj poslušani beograjski radijski oddaji.

L. M.

sodobna
ekonomična
plinska
katalitična
peč

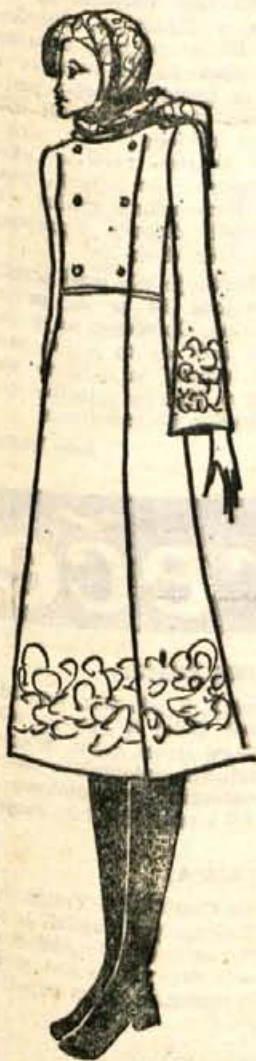
SUPER SER

Okovje Kamna Gorica na sejmju obrti in opreme v Kranju razstavlja svoje najnovejše izdelke kot so: svetilke VS 1, nasadila za vrata, okna in polokna, industrijski stoli in plastične izdelke. — Foto: F. Perdan

MODNA HIŠA

Za jesensko-zimsko sezono 70-71 je Modna hiša v Ljubljani pripravila bogato kolekcijo ekskluzivnih modelov ženskih plaščev in kostimov v aktualnih materialih, barvah in krojih, tako da bo lahko vsaka ženska našla sebi primeren model.

PRODAM

Prodam **BETONSKO ZELEZO** 8 mm. Jakše Minka, Tatjana Odrove 2, Kranj.

Prodam 11 mesecev staro **TELICKO**, Lahovče 26, Cerklje 4544

Prodam 150 kg težkega **PRASICA** za zakol. Sp. Brnik 46 4545

Prodam dve **SVINJI**, težki po 70 kg. Ambrož 5, Cerklje

Prodam lepega **ZREBETA**, starega pet mesecev. Jagodic, Lenart 2, Cerklje 4547

Prodam 11 tednov staro **SKOTSKO OVCARKO** (Jasie), rjavo. Boltar, Radovljica, Roblekova ulica 4548

Prodam **KOTEL** za centralno kurjavo Zrenjanin, 32.000 Kcal/h, **OLJNO PEC** gibo 6000 Kcal/h, **TERMO PEC** št. 2 in **STEDIJNIK** gorenje s kotličkom in podstavkom. Legat, Gorenjska cesta 24, Lesce 4549

Prodam skoraj nov modrobel avstrijski globok **OTROSKI VOZICEK**. Hvatal Borut, Staneta Zagarja 58 a, Kranj 4550

Prodam **OTROSKO POSTELJO**. Kironja, Kranj, Nazorjeva 1, telefon 22-035 4551

Prodam ročno **SLAMOREZNICO**. Naslov v oglasnem oddelku 4552

Prodam obrana zimska **JABOLKA** po 1,20 din za kg. Papler, Vrbnje 14 pri Radovljici 4553

Prodam **POHISTVO** za dnevno sobo. Galičič Mirko, Valjavčeva 4/IV, Kranj 4554

Poceni prodam **DIVAN, KAVC** in kopalno **BANJO**. Dimovič Lucija, Kranj, Kečetova 5 4555

Prodam **PISALNI STROJ** rheinmetall (dolgi val). Naslov v oglasnem oddelku 4556

Prodam odlično ohranjen globok **OTROSKI VOZICEK**. Ogled vsak dan od 18. ure dalje. Mihelič, Kranj, Moša Pijade 4 4557

Prodam **MOTORNO ZAGO STEHLER** — 50 in **PRIKOLICO** za osební avto. Toman Marko, Podnart 58 4558

KUPIM

Kupim **SLAMOREZNICO** s puhalnikom in verigo. Jagodic, Lenart 2, Cerklje 4559

MOTORNA VOZILA

Prodam **MOTORNO KOLO** jawa 90, prevoženih 2000 km. Murnik Minka, Velesovo 47, Cerklje 4560

Prodam zelo dobro ohranjen **AVTO fiat 1100**, letnik 1963 za 11.000 din. Naslov v oglasnem oddelku 4561

Prodam **AUSTIN** 1300. Ogled vsak dan od 15. do 17. ure. Brihi, Tomšičeva 24, Kranj 4570

Poceni prodam **FIAT** 750. Pintar Franjo, Struževo 2/e, Kranj 4571

STANOVANJA

24-letni strojni ključavničar išče **GARSONJERO** ali **SOBO** v Skofji Loki ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku 4562

Iščem **SOBO** v Kranju. Ažman Sandi, Hotel Creina — recepcija 4563

Oddam **SOBO** študentki. Filipič Angela, Stražišče, Gasilska 4, Kranj 4564
Dijak elektrotehnik išče majhno **SOBO** v Kranju ali v bližini centra mesta. Poudrbe oddati pod »resena« 4565

POSLOVNI PROSTOR

Prodajamo **POSLOVNI PROSTOR** (bivša prodajalna s skladiščem) v Zmencu št. 5 pri Skofji Loki. Pogoji prodaje so razvidni na oglasni deski podjetja. Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja do vključno 24. 10. 1970 do 12. ure. Veletrgovina »LOKA« SKOFJA LOKA 4566

ZAPOSLITVE

Iščem starejšo **ZENSKO** za varstvo dveh otrok od 6.30 do 16.30. Oglasite se prosim do ponedeljka dalje. Simenc, Kranj, Valjavčeva 4/I 4530

Iščem **SOFERJA** za razvoz **ORANŽADE**. Klanšek Vili, Brezje 76/a 4567

IZGUBLJENO

V Kranju izgubljena **OČALA** vrnite proti nagradi Suši, Kranj, Zupančičeva 14 4568

PRIPREDITVE

ŠPORTNO TEKMOVANJE V KEGLJANJU za prvenstvo desnega brega Save SO Kranj. Podroben razpis in prijave na kegljišču **GOSTILNE BENEDIK** v STRAZIŠČU 4569

KINO

Jesenice RADIO

13. do 14. oktobra nemški barv. CS film **BELI VOLKOV**

15. oktobra nemški barv. CS film **BOBNI TABUA**

16. oktobra amer. film **MEŠTO BREZ MILOSTI**

Jesenice PLAVZ

14. oktobra nemški barv. CS film **BOBNI TABUA**

15. do 16. oktobra nemški barv. CS film **BELI VOLKOV**

Dovje-Mojstrana

14. oktobra italij.-amer. barv. CS film **NEKOC NA DIVJEM ZAHODU**

Kranjska gora

15. oktobra angl.-nem. barv. film **KLUB UBIJALCEV IZ BROOKLYNA**

Radovljica

14. oktobra amer. film **PO LJUBI ME, NORCEK** ob 20. uri, amer. barv. film **POZIV REVOLVERASU** ob 18. uri

15. oktobra amer. barv. film **MAC KENNINO ZLATO** ob 20. uri

16. oktobra italij. barv. film **GIBLJIVA TARCA** ob 20. uri

Bled

14. oktobra angl. barv. film **INTERLUDIJ** ob 17. in 20. uri

15. oktobra angl. barv. film **INTERLUDIJ** ob 17. in 20. uri

Skofja Loka SORA

14. oktobra amer. barv. CS film **DIPLOMIANEC** ob 18. in 20. uri

15. oktobra amer. barv. VV film **ZBOGOM COLUMBUS** ob 20. uri

16. oktobra amer. barv. VV film **ZBOGOM COLUMBUS** ob 18. in 20. uri

Kranj CENTER

14. oktobra amer. barv. VV film **SRCE JE SAMOTEN LOVEC** ob 16., 18. in 20. uri

15. oktobra amer. barv. CS film **HUDIČEVA BRIGADA** ob 15.40, amer. barv. VV film **SRCE JE SAMOTEN LOVEC** ob 18. uri, zah. nemški barv. film **KOČA STRICA TOMA** ob 20. uri

16. oktobra amer. barv. CS film **HUDIČEVA BRIGADA** ob 15.40, 18. in 20.20

Kranj STORŽIČ

14. oktobra angl. barv. CS film **NOC GENERALOV** ob 17. in 19.30

15. oktobra dan. barv. film **ODKRITJE LJUBEZNI** ob 17. in 19. uri

16. oktobra franc. barv. CS film **TETOVIRAN** ob 17. uri, amer. barv. VV film **SRCE JE SAMOTEN LOVEC** ob 19. uri

Tržič

14. oktobra amer. film **TARZAN V NEW YORKU** ob 18. in 20. uri

15. oktobra amer. film **TARZAN V NEW YORKU** ob 18. in 20. uri

16. oktobra franc. barv. CS film **NEUKROTILJIVA ANGELIKA** ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

16. oktobra franc. barv. CS film **BARCICA PO MORJU PLAVA** ob 18. in 20. uri

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, skrbnega očeta, brata in strica

Jožeta Avsenika iz Hraš

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki so nam ob najtežjih trenutkih stali ob strani, nam na kakršenkoli način pomagali, mu darovali cvetje in ga spremiti na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo dr. Kovačiču Vojne bolnice, godbi Lesce za venec in žalostinke, podjetju Almira in Veriga Lesce, č. duhovščini in še enkrat vsem prisrčna hvala.

Zahvaljoči: žena Marija, sinova Jože z družino, Milan z Vero in hčerka Ivanka z družino

Hraše, 10. oktobra 1970

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrla v Angliji v 60. letu starosti naša draga mama, stara mama, sestra, teta, tašča in svakinja

Zofija Leskovec roj. Kristan

Globoko žalujoči: mož Franc, sin Emil z družino, brata Andrej in Alfred ter sestra Francka z družinami

Rochdabe, Strahinj, Tržič, Stražišče, 12. oktobra 1970

Za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu

V akciji »Za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu« imamo med drugim namen opozoriti kolesarje in voznike vprežnih vozil tudi na pravilno opremo koles in vprežnih vozil v prometu na cesti.

NAPRAVE NA VPREŽNIH VOZILIH (72. in 73. člen pravilnika o napravah in opremi za vozila v cestnem prometu — Uradni list SFRJ, št. 28-344 z dne 2/7-1970):

Ponoči oziroma ob zmanjšani vidljivosti mora imeti vprežno vozilo na svoji levi strani dve luči, in sicer na sprednji strani belo, na zadnji strani pa rdečo luč. Ti dve luči morata biti na vozilu tako nameščeni, da sta popolnoma vidljivi za druge udeležence v prometu.

Bela luč mora biti vidljiva samo za udeležence v prometu, ki so pred vprežnim vozilom, rdeča pa samo za udeležence v prometu, ki so za vprežnim vozilom.

Namesto dveh luči ima lahko vprežno vozilo na svoji levi strani eno samo luč, nameščeno tako, da je za udeležence v prometu, ki so pred njim, vidljiva kot bela luč, za udeležence v prometu, ki so za njim, pa kot rdeča luč.

Luči morajo biti take, da so ponoči pri dobri vidljivosti vidne na razdaljo najmanj 150 m.

Vprežna vozila morajo imeti dva katadioptra (refleksni odbojni stekli) rdeče barve, simetrično nameščena na zadnji strani vozila, tako, da sta ponoči, kadar sta osvetljena z dolgimi lučmi motornega vozila, pri dobri vidljivosti vidna z razdalje najmanj 100 m.

Spodnji rob odsevne površine katadioptra ne sme biti manj kot 0,3 m in ne več kot 1 m oddaljen od površine ceste. Medsebojna razdalja katadioptriv na vzdolžno os vozila ne sme biti manjša kot 0,5 m. Učinkovita odsevna površina katadioptra mora meriti najmanj 20 cm².

NAPRAVE NA KOLESIH IN NA KOLESIH S POMOŽNIM MOTORJEM

Po določilih 74., 75., 76. in 77. člena pravilnika o napravah in opremi za vozila v cestnem prometu morajo imeti kolesa in kolesa s pomožnim motorjem v prometu na cesti:

— za vsako kolo najmanj po eno zavoro; zavori morata biti neodvisni in pri tem zavora na sprednjem kolesu ročna;

— luč za osvetljevanje ceste, pritrjeno na sprednji del vozila. Spodnji rob učinkovite površine luči ne sme biti oddaljen manj kot 0,4 m. zgornji rob pa ne več kot 1,2 m od cestne površine.

— z obeh strani vsakega pedala po en katadioptr oranžne ali rumene barve;

— na zadnjem delu kolesa in kolesa s pomožnim motorjem mora biti vdelan katadioptr rdeče barve, pri katerem spodnji rob ne sme biti oddaljen več kot 0,6 m od cestne površine. Učinkovita odsevna površina katadioptra mora meriti najmanj 20 cm². Če ima tako vozilo zadnjo luč za označevanje, pa mora meriti učinkovita odsevna površina katadioptra najmanj 8 cm².

— napravo za dajanje zvočnega signala (zvoncec).

V interesu vaše osebne varnosti in varnosti drugih udeležencev v prometu je, da so vozila v prometu tehnično brezhibna, zato vprežno vozilo, kolo in kolo s pomožnim motorjem opremiti s predpisanimi napravami.

V pravilniku so določene tudi naslednje sankcije: Z denarno kaznijo 20,00 dinarjev se kaznuje za prekršek:

1. voznik, če vozi v cestnem prometu vprežno vozilo, ki nima predpisanih brezhibnih naprav iz 72. in 73. člena tega pravilnika;

2. voznik, če vozi v cestnem prometu kolo ali kolo s pomožnim motorjem, ki nima predpisanih brezhibnih naprav iz členov 74. do 77. tega pravilnika.

M. Mažgon

Požar

V nedeljo, 11. oktobra, okoli druge ure ponoči je izbruhnil požar na trafo postaji v jeseniški železarni. Postaja je popolnoma pogorela. Komisi-

ja je ugotovila, da je bila postaja že dotrajana, vendar pa so jo kljub temu uporabljali. Škodo cenijo na 25 000 din.

s sodišča

Podkupnina je oblika korupcije

Nekateri ljudje bogatijo brez truda. Podpišejo ta ali oni akt, pokimajo z glavo in že dobijo bajno vsoto denarja. Na sodišču pa se otepaajo in iščejo luknje v zakonodaji, obračajo resnico, menjajo zagovore, iščejo priče ipd. Tak izrazit primer je več kot dve leti obravnavalo občinsko sodišče v Radovljici.

V podjetju Predilnica v Begunjah so se kopicile zaloge izdelkov. Podjetju je slabo kazalo. Vse dokler se v Predilnici ni oglašil 34-letni J. J., vodja nabave v komercialnem oddelku podjetja Modna oblačila iz Ljubljane. Z direktorjem Predilnice sta sklenila pogodbo za prodajo plastike Modnim oblačilom. Predilnica se je pisмено obvezala, da bo nabavnemu izplačevala določeno provizijo. Vodja nabave v Modnih oblačilih pa je plastiko za Modna oblačila kupoval po službeni dolžnosti in je bil torej za to delo tudi plačan pri svojem podjetju. Obdolženec je bil za svoje delo dvakrat plačan. Pri Predilnici je dobil na račun provizije 2.129.539 S din.

Maja lani je sodišče storilca spoznalo za krivega zaradi jemanja podkupnine in ga obsodilo na 10 mesecev zavora in odvzem denarja, ki ga je obtoženec dobil kot podkupnino. Zoper to sodbo sta se pritožila tako občinski javni tožilec kot obtoženec in njegov odvetnik.

V pritožbi občinskega javnega tožilca je med drugim rečeno:

»Prvostopno sodišče je J. J. za kaznivo dejanje jemanja podkupnine odmerilo kazen 10 mesecev zavora. Pri odmeri kazni je upoštevalo

samo olajševalne okoliščine. Namen kaznovanja je med drugim tudi v tem, da naj kazen vzgojno vpliva tudi na druge, da ne bi delali kaznivih dejanj. V kolikšni meri je treba upoštevati ta namen kaznovanja pri odmeri kazni, je odvisno od razširjenosti kriminalitete. Prav za kazniva dejanja korupcije, ki se sicer zelo težko odkrivajo, je splošno znano, da so v Jugoslaviji in Sloveniji močno razširjena in se pojavljajo na vseh področjih družbenega življenja. Korupcija se pojavlja v gradbeništvu ob natečajih za oddajo gradbenih del, v javni upravi, v poslovanju med podjetji v družbeni lastnini in zasebnimi obrtniki, v poslovanju podjetij, ki imajo monopol položaj itn. Podkupovanje povzroča neenak položaj fizičnih in pravnih oseb, je vir

nepravilnega bogatenja in skrajna oblika popačenosti družbenih odnosov. Prav zato je sodišče J. J. odmerilo prenizko kazen...»

Obtoženec se je prek odvetnika zagovarjal, da je poskrbel za boljšo kvaliteto izdelkov in prodajo materiala Predilnice tudi drugim podjetjem.

Sodišče je poslalo deset dopisov na razna slovenska tekstilna podjetja, ki naj bi potrdila obtožencev zagovor. Toda tekstilna podjetja so odgovorila, da obtoženca sploh ne poznajo.

Okrožno sodišče v Kranju je zadevo še enkrat vrnilo v obravnavo občinskemu sodišču v Radovljici. Obtoženec je bil na ponovni obravnavi obsojen na 16 mesecev zavora (pred pritožbo pa na deset mesecev), vrniti mora dva milijona S din, izrečen pa je tudi varstven ukrep prepovedi opravljanja poklicne komercialnih poslov v katerikoli delovni organizaciji za dobo dveh let.

Sodba je bila pred kratkim potrjena in je že pravomočna. Obtoženec se je namreč tudi na to sodbo pritožil, vendar je okrožno sodišče v Kranju pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno.

Jože Vidic

nesreče

OB UMIKANJU ZADEL PEŠCA

Na cesti JLA v Kranju je v petek, 9. oktobra, popoldne voznik osebnega avtomobila Avgust Ošljaj z Jesenic zadel Slavka Skub'za, ki je šel peš po desni strani ceste. Nezgodna se je pripetila, ko se je voznik osebnega avtomobila umikal v desno pred srečanjem z dvema tovornima avtomobiloma, ki sta zavijala v vojašnico. Skubic je bil v nesreči le laže ranjen.

MOPEDISTA TRČILA

V petek, 9. oktobra, zvečer sta na Cesti JLA v Trziču trčela dva mopedista. Janko Tišler iz Zadrage pri Dupljah je vozil od Pristave proti Trziču. V ovinku se je srečal z Martinom Perkom, ki je z neprimerno hitrostjo privozil po levi strani ceste. Pri trčenju je bil Perko hudo ranjen in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

UMRL V BOLNISNICI

V ljubljanski bolnišnici je 8. oktobra umrla Marija Maršenič iz Trziča. Pokojna je dobila hude poškodbe v nesreči na Cankarjevi cesti v Trziču 3. oktobra. Maršeničovo je zadel avstrijski voznik Georg Stelcel, potem ko je neprevidno stekla čez cesto.

Zahvala

Ob izgubi moje ljube žene

Pepce Marchel
roj. Drol

se zahvaljujem vsem sorodnikom in znancem, ki so darovali vence in cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem zdravstvenemu osebju splošne bolnice Jesenice, organizaciji ZB Otoče, članom kolektiva Iskra Otoče, sovaščanom ter vsem ostalim, ki so mi priskočili na pomoč ob smrti moje žene.

Otoče, 7. oktobra 1970

mož Henrik

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista ma looglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni na: letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

Pri TVD Partizan spet telovadijo

Ob večernih urah je v telovadnicah osemletke Franceta Prešerna in Tekstilne šole spet živahno. Ko se konča pouk v šolah, pridejo v telovadne prostore člani TVD Partizan iz Kranja, da bi se za uro ali dve predali rekreacijski telovadbi. Obenem pa vadijo v telovadnih veščinah tudi mladi Kranjčani. Pravi živahni telovadniki. Vodstvo društva je zadovoljno z razumevanjem staršev, ki izročajo najmlajše v roke izkušenih telovadcev, članov društva. Pravijo pa vseeno, da z veseljem sprejeli vsakega novega člana. Torej, starši, če vaš otrok želi telovaditi, mu tega nikakor ne preprečujte. Telovadnice obeh šol sta za vse odprti v naslednjih dneh:

cicibani — četrtek — tekstilna šola od 16. do 17. ure
člani — torek — tekstilna šola od 19. do 20.30.
članice — ponedeljek — šola Franceta Prešerna od 20. — 21. ure

pionirji — mladinci — torek in petek šola Franceta Prešerna — torek od 18.30 do 20. ure — petek od 18. — 21. ure

pionirke — mladinke — ponedeljek in četrtek — šola Franceta Prešerna — ponedeljek od 18.30 do 20. ure — četrtek od 18. do 20. ure

pionirji in pionirke (tekmovalne vrste) — sreda — šola Franceta Prešerna od 18. do 20. ure.

B. Malovrh

V Kr. gori so uredili športni dom

V Kranjski gori do pred kratkim športniki niso imeli prostora za svojo dejavnost.

Z neutrudnim prizadevanjem pa je smučarjem, rokometašem, kegljačem in hokejistom le uspelo, da so Zagmajenco postavili športni dom. Z denarjem so jim pomagali občina, turistično društvo, krajevna skupnost, GG Bled in Ziviča Kranj. V domu imajo

shranjene športne rekvizite, imajo prostor za seje, pa tudi nekaj prenočišč za ekipe, ki hodijo v Kranjsko goro igrati ali vaditi. V spodnjih prostorih doma je tudi gostišče, ki ga ima v zakupu zasebnik. Ob domu bodo uredili tudi drsališče.

B. Blenkus

Novozgrajeni športni dom v Kranjski gori.

Zmaga za strelce iz SD Iskra

Občinska strelska zveza je za člane kranjskih strelskih družin pripravila ob zaključku letošnje tekmovalne sezone še zadnje občinsko prvenstvo v streljanju z vojaško puško. Na strelišču v Struževem se je zbralo 32 tekmovalcev iz sedmih strelskih družin. Čeprav v Kranju ni primerne strelšča za tekmovalno streljanje z vojaškimi puškami, je večina tekmovalcev

dosegla izredno dobre rezultate. Ob veliki izenačenosti se je izkazal Jože Lombar, v ekipni razvrstitvi pa so strelci iz SD Iskra zabeležili še eno pomembno zmago.

Rezultati: posamezniki — 1. Lombar (S. Kovačič) 90 krogov od 100 možnih, 2. Studen (Sava) 89, 3. Frelj (Iskra) 89, 4. Černe (Iskra) 89, 5. Naglič (S. Kovačič) 88; ekipno — 1. SD Iskra (Kranj)

260-krogov od 300 možnih, 2. SD Stane Kovačič (Primskovo) 259, 3. SD Sava (Kranj) 247, 4. SD Slavček Ivo — Jokl (Kranj) 237, 5. SD Bratstvo — Enotnost (Kranj) 222 itd.

B. Malovrh

Balinanje

Borec že zanje uspehe

Balinarska sekcija SD Borec iz Kranja je imela pred dnevi tri prijateljska srečanja. V vseh treh so kranjski balinarji zmagali. Pomerili so se z ekipo Cestnega podjetja, PTT Kranj in invalidskim krožkom Tržič.

F. Stagar

Kegljanje

Borec:Lek 2438:2328

Na štiriteznm kegljišču Triglava je ekipa kranjskega Borca premagala ekipo ljubljanskega Leka z 2438:2328. V ekipi Kranjčanov je bil najboljši Černe, ki je podrl 442 kegljev.

F. Stagar

Spet zmaga Borca

V povratnem prijateljskem srečanju med kranjskim Borcem in Iskro iz Nove Gorice se je tudi v Novi Gorici končalo v korist Kranjčanov. Borec je zmagal s 3991:2854 podrtih kegljev.

F. Stagar

Šah

Brzopotezni turnir Borca

Murovec je z 8 točkami zmagal na oktobskem brzopoteznem turnirju šahovskega kluba Borec iz Kranja. Ostali vrstni red: Bukovac 6, Matjašič 5,5, Smid in Valjavec po 5, Stagar 4,5, Požar 4, Vojtčič 3,5, Gazvoda 2,5 in Marko 1 točka.

F. Stagar

Balinarji kranjskega Borca so v prvih nastopih od ustanovitve sekcije že trikrat zmagali.

Jutri Triglav: Rudar

Za košarkarski pokal SFRJ

Danes in jutri bo na košarkarskih igriščih Slovenije spet vse živo. V prvem kolu za košarkarski pokal SFRJ se bodo namreč prvič pomerili tudi slovenski ligaši.

Že v prvem kolu se bo sta jutri zvečer na košarkarskem igrišču Stanka Mlakarja pomerila stara rivala — novi slovenski ligaš trboveljski Rudar in vicešampion domači Triglav. Ker se obe ekipi pripravljata na kvalifikacije za vstop v II. zvezno ligo, se ljubiteljem košarke v Kranju obeta zanimivo srečanje.

—dh

Od nedelje do nedelje

NOGOMET — Kranjski Triglav je v nedeljo zasluzno izgubil s Slavijo z 1:4. Kranjski nogometaši so prikazali eno najslabših tekem v jesenskem delu prvenstva. Skofjeloški LTH pa je zabeležil visoko zmago nad ekipo Tabora s 6:1, medtem ko so Tržičani ostali praznih rok v Piranu. Izgubili so namreč srečanje z 0:3.

Pari prihodnjega kola: Svoboda : Triglav, Tržič : Adria, LTH : Tolmin.

ROKOMET — Vsi trije predstavniki z Gorenjske v republiških ligah so tokrat izgubili. Rezultati: Tržič : Slovenjgradec 16:19, Olimpija : Alples 16:7, Kranjska gora : Steklar 10:28. Vsi trije so v nevarnih vodah za izpad iz republiških lig.

Pari prihodnjega kola: Brežice : Tržič, Alples : Kranjska gora.

ODBOJKA — V moški republiški ligi je Kamnik premagal Kovinarja s 3:1, Jeseničanke pa so doma izgubile s Celjem 2:3. V drugi zvezni ligi pa so Jesenice premagale Kaštelo s 3:2.

Par prihodnjega kola: Kamnik : Ljubljana, Partizan : Jesenice.

J. J.

III. SEJEM OBRTI IN OPREME V KRANJU OD 10. - 19. X. 70

1 vprašanje 3 odgovori

Folklorna skupina Karavanke iz Trziča je nedvomno ena tistih skupin, ki se je hitro uveljavila. V štirih letih, kolikor deluje, si je osvojila simpatije domače in tuje publike.

V četrtek smo jih obiskali na osnovni šoli heroja Bračiča, kjer imajo vaje, že odkar skupina deluje. Pred objektiv smo povabili njihovega koreografa ter najstarejšega plesalca in najmlajšo članico. Vsem smo postavili tole vprašanje: »Kaj ti pomeni sodelovanje v folklorni skupini?«

Šuje me popotovanje po domovini, prava doživetja pa so gostovanja na tujem. Pri folklori se sprostim in razvedrim in prav tu je tudi skoraj edina možnost, saj v Trziču ni dovolj zabave za mladino.

Prof. Marijan Vodnjov — Folklori sem posvetil lep kos svojega življenja. Deset let sem bil aktiven plesalec v ljubljanskih skupinah, 1966., ko smo v Trziču ustanovili folklorno skupino, pa sem prevzel koreografijo. V Trziču je veselje delati, ko se enkrat premakne z mrtve točke, ko se najde nekdo, ki zadevo požene v tek. V plesu skušam vnesti vedno kaj novega, seveda ne na račun izvirnosti. (Naj mi dodamo še to, da tov. Vodnjov tudi sam vskoči v program, če je potrebno, tako da imajo v njem plesalci tudi zlasto rezervno.)

Jelka Rutar, 14 let, učenka 8. razreda osnovne šole — Privlačijo me ljudski plesi. Iz šolskega folklorne krožka sem se preselila v Karavanke. Moj prvi nastop — ne bom ga pozabila — je bil v Križah. Vendar mi bo najbolj v spominu ostal v Vitorio Venetto. Navdu-

Krsto Haler, dijak tehiške šole v Kranju — K folklori me je pritegnilo veselje do plesa, želja po družbi mladih ljudi ter možnost spoznavati tuje kraje. Nekaj posebnega so nastopi pred več tisoč gledalci. Na tujem smo jih navajeni kar 2000 do 3000, na nekem nastopu v Italiji pa jih je bilo 6000. Največji aplavz smo doživeli v Albeju v Franciji, nasploh pa tuja publika bolj pozorno spremlja naše koncerte kot domača. Vedno pa najbolj vžge šopek gorjenjskih narodnih.

—rk

Generalni direktor Elana Jože Osterman je spregovoril o razvoju podjetja od prvih začetkov v partizanih do sodobne svetovno znane tovarne. — Foto: F. Perdan

Srebrni jubilej Elana

(Nadalj. s 1. strani)

V nadaljevanju proslave, ki je bila spremljana z bogatim programom in so se je udeležili tudi znani slovenski športniki Miro Cerar, Ludvik Zajc, Ivo Dancu in drugi, so sedmim ustanoviteljem za-

druge Elan Rudiju Finžgarju, Janezu Vipotniku, Jožetu Smoletu, Marku Gorsetu, Jožetu Gašperšiču, Mihi Finžgarju in Rudolfu Finžgarju izročili spominska darila. Posebno priznanje je dobil Miha Finžgar, ki edini dela v podjetju že od vsega za-

četka. Prek 20 delavcev, ki delajo v Elanu že več kot 20 let in več kot 200 delavcev, ki so člani kolektiva več kot 10 let, je prav tako dobilo spominska darila. Ob tej priliki se je podjetje spomnilo tudi upokojencev. L. Bogataj

24. in 25. oktobra

Avto rally LOKA 70

AMD Skofja Loka, prireditelj znanih cestno hitrostnih dirk, je iz leta v leto bolj aktivno. Njegovi člani očitno niso zadovoljni zgolj s slovesom vzornega organizatorja velike mednarodne motociklistične tekme, ampak se skušajo uveljaviti tudi kot popularizator v svetu vedno bolj priljubljenih rally vožen avtomobilov. 24. in 25. oktobra namreč nameravajo izvesti rally LOKA 70, katerega pokrovitelj bo Ljubljanska banka. Osnovni cilj tega športnega dogodka je preverjanje kvalitete turističnih vozil, ugotavljanje šoferskih sposobnosti sodelujočih, spoznavanje krajev naše ožje domovine in — kakor že rečeno — propagiranje avtomobilizma med Slovenci.

Tekmovanje šteje za republiško prvenstvo. Na njem lahko sodelujejo turistična vozila kategorije »A«, ki so razvrščena v štiri jakostne razrede: 1. avtomobili domače proizvodnje (nacionalni razred) do 785 ccm; 2. avtomobili domače in tuje izdelave do 1000 ccm — skupina I. in II.; 3. avtomobili domače in tuje izdelave od 1000 do 1300 ccm — skupina I. in II.; 4. avtomobili domače in tuje proizvodnje nad 1300 ccm. Uvodoma bodo nastopajoči morali prestati preizkus točnosti. Sledi vožnja po progi, dolgi 630 kilometrov, ki je razdeljena v 9 etap: štiri običajne, štiri gorske in eno pospeševalno (1000 metrov). Celoten rally s končno spretnostno včenjo vred naj bi

trajal 15 ur. Idealna, vnaprej izračunana povprečna hitrost znaša točno 42 km/h.

In smer vožnje? Start in cilj sta kajpak v Skofji Loki. Ekipe oziroma posamezni pari bodo skušali čim uspešneje premagati razdaljo Skofja Loka - Poljane - Ziri - Idrija - Crni vrh - Nova Gorica - Tolmin - Vršič - Kranjska gora - Jesenice - Bohinjska Bistrica - Zelezniki - Cerkno - Todraž - Logatec - Postojna - Krim - Ljubljana Rudnik - Ježica (Nemška cesta) - Kranj - Cepule - Praprotno - Skofja Loka. Najboljši v posameznih razredih prejmejo 400 din, drugouvrščena 250 din, tretjeouvrščeni 180 din, četrtoouvrščeni 120 din in petoouvrščeni 80 din. Absolutne zmagovalca rallyja čaka še

praktična darilo, vredno 500 din, ekipo avtomobilistov z najmanj kazenskimi točkami pa denarna nagrada 1000 din. Sleherni udeleženci tekmovanja dobi tudi posebno spominsko plaketo.

Funkcionarji loškega avtomoto društva pričakujejo prijave številnih mojstrov volana iz Slovenije in sosednjih republik, saj imajo tovrstne prireditve med Jugoslovani zmeraj več pristašev. I. G.

Naročniki, ste za letošnje poravnali naročnino. Za izžrebance pripravljamo zanimivo potovanje. Vabimo prijatelje in bralce Glasa, da pridobijo nove naročnike in jim omogočijo soudeležbo pri žrebanju.